KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 2e juni 1972 door de Minister van Landbouw verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet "tot bescherming van kweekprodukten", heeft de 7e juni 1973 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de l'Agriculture, le 2 juin 1972, d'une demande d'avis sur un projet de loi "sur la protection des obtentions végétales", a donné le 7 juin 1973 l'avis suivant :

I.

INHOUD VAN HET ONTWERP.

Het ontwerp van wet tot bescherming van kweekprodukten sluit aan op het verdrag tot bescherming van kweekprodukten, ondertekend te Parijs op 2 december 1961. Over het voorontwerp van wet waarbij de parlementaire goedkeuring van het verdrag wordt gevraagd, heeft de Raad van State, afdeling wetgeving, afzonderlijk advies uitgebracht.

Volgens zijn artikel 1 strekt genoemd verdrag in de eerste plaats er toe aan de kweker van een nieuw ras of aan zijn rechtverkrijgende een "recht toe te kennen" - de Franse tekst, de enige oorspronkelijke versie van het verdrag stelt "... reconnaître ... un droit ..." -, dat door de Staat, partij bij het verdrag, kan worden erkend door verlening van een titel van bescherming (artikel 2) waaruit volgt dat het voortbrengen voor handelsdoeleinden, het te koop aanbieden en het verhandelen van het origineel teeltmateriaal niet dan met de toestemming van de kweker kan geschieden (artikel 5).

Doel van het voorliggend voorontwerp van wet tot bescherming van kweekprodukten is dan, zoals in de memorie van toelichting wordt uiteengezet, in de nationale wetgeving de regelen in te voeren waartoe, met de ondertekening van het verdrag, België zich verbonden heeft. Ter

.../...

uitvoering van de in het verdrag beoogde bescherming wordt voorzien in de invoering van een "kwekerscertificaat" dat op het Ministerie van Landbouw kan worden bekomen door de persoon die aantoont kweker te zijn van een nieuw, voldoende homogeen en bestendig ras waarvan hij de benaming aangeeft. De houder van een kwekerscertificaat verwerft, binnen de grenzen van de wet en van de eventuele uitvoeringsmaatregelen, het exclusief en afdwingbaar recht op de baten van het beschermde kweekprodukt. De ontwerp-wet voorziet verder in de oprichting van een speciale dienst tot bescherming van kweekprodukten in het Ministerie van Landbouw, stelt de regels vast volgens dewelke het kwekerscertificaat kan worden aangevraagd en afgeleverd, bepaalt hoe het genot van het kwekerscertificaat kan worden verzaakt, wijst de gevallen aan waarin dat genot vervallen of onbestaande wordt verklaard, omschrijft de daden van namaak en duidt de middelen aan waarover de aanvrager, de houder van een kwekerscertificaat en de belanghebbende derde beschikken om hun aanspraak, respectievelijk hun recht voor de rechter die zij aanwijst, te doen gelden. De ontwerp-wet stelt, ten slotte, sommige heffingen in het vooruitzicht, te innen ten voordele van een speciaal fonds op de begroting van het Ministerie van Landbouw.

II.

OPMERKING BETREFFENDE DE INDELING VAN HET ONTWERP.

De ontwerp-wet bevat 46 artikelen, gegroepeerd in 6 hoofdstukken. Artikel 1 wordt buiten die indeling gehouden, wat niet strookt met de regels die voor de opzet van een normatieve tekst gebruikelijk zijn. In het tekstvoorstel dat bij het advies is gevoegd, wordt dit verholpen.

De ontwerp-wet voorziet verder in een bijzondere nummering van de leden die een artikel vormen. Dat procédé kan wel verantwoord zijn voor het bepaalde in artikel 1 dat de termen definieert die verder in de tekst voorkomen, doch is overbodig en ongewoon voor de andere artikelen.

III.

BIJZONDERE OPMERKINGEN.

A. HOOFDSTUK I. (artikelen 1 tot 12 van het ontwerp).

Artikel 2.

Uit de in de memorie van toelichting in verband met dit artikel gegeven uiteenzetting blijkt dat het de bedoeling is, met toepassing van het bepaalde in het verdrag, de bescherming bij wijze van een oktrooi uit te sluiten.

De woorden "met uitsluiting van elke andere wijze van bescherming" lijken in te brede zin te zijn gesteld.

Voorts voorziet artikel 21.1 door een verwijzing naar de wet van 11 juli 1969 betreffende de bestrijdingsmiddelen en de grondstoffen voor de land-, tuin-, bousbouw en veeteelt, dat eveneens rekening dient te worden gehouden met het feit dat de in België te verhandelen land-, tuin- en bosbouwrassen mede onderworpen kunnen zijn aan de door de EG uitgevaardigde reglementering onder meer op het gebied van de teelt en van de gebruikswaarde.

.../...

De tekst van het artikel, dat ingevolge de opmerking betreffende de indeling van het ontwerp artikel 1 zou worden, zou beter de bedoeling van de Regering weergeven ware hij gesteld als volgt :

"Artikel 1 (artikel 2 en artikel 21, eerste lid, van het ontwerp).

Deze wet regelt de bescherming van de kweekprodukten.

Voor het kweekprodukt dat voldoet aan de bij deze wet gestelde voorwaarden en behoort tot de soorten en rassen die de Koning aanwijst, kan een kwekerscertificaat worden afgeleverd dat aan zijn houder het uitsluitend recht verleent het beschermd kweekprodukt voort te brengen en te verhandelen, dit onverminderd de bepalingen van de wet van 11 juli 1969 betreffende de bestrijdingsmiddelen en de grondstoffen voor de landbouw, tuinbouw, bosbouw en veeteelt en van haar uitvoeringsbesluiten.

De bescherming bij deze wet geregeld sluit de bescherming uit als bedoeld in de wetgeving op het oktrooi".

Artikelen 7 tot 9.

Aangezien de vermelding van de benaming één van de vier verplichte voorwaarden voor het verlenen van het kwekerscertificaat uitmaakt, blijkt het verkeerd de artikelen waarover de benaming wordt gehandeld, in een afzonderlijk hoofdstuk onder te brengen.

.../...

De afdeling 2 van hoofdstuk I en het opschrift "De benaming van het ras" alsmede de andere in dit hoofdstuk voorkomende onderverdeling in afdelingen en hun opschriften kunnen best vervallen.

Het tweede lid van artikel 7 blijkt te zijn gesteld in aansluiting met het bepaalde in artikel 13 (4), in fine, van het verdrag, waarbij wordt vereist dat de benaming slechts definitief dient te zijn op het ogenblik dat de titel van bescherming wordt verleend. Het voorlopig karakter van de benaming wordt aanvaard omdat bij het verlenen van het kwekerscertificaat op internationaal vlak dient te worden nagegaan of de benaming wel nieuw is.

Zoals in de artikelen 8 en 9 wordt bepaald, regelt de Koning de voorwaarden waaraan de rasbenaming en het gebruik ervan moeten voldoen en stelt Hij tevens de voorwaarden van de neerlegging, van het onderzoek en van de bekendmaking vast. Een bepaling als die welke voorkomt in het besproken tweede lid kan daaronder worden begrepen. De opname ervan in de tekst van de wet lijkt bijgevolg overbodig. Het tweede lid van artikel 7 kan best wegvallen.

De bevoegdheid die door artikel 9 aan de Koning wordt verleend is in het tekstvoorstel van de Raad van State begrepen onder het bepaalde in artikel 15, zodat artikel 9 van het ontwerp eveneens kan worden geschrapt.

Artikel 10.

Wat het bepaalde onder 3. betreft, vestigt de Raad van State er de aandacht op dat, buiten het toepassingsgebied van het verdrag en voor de gevallen waar een ras buiten België is gewonnen en er geen wederkerigheid bestaat, deze

bepaling aan de Minister overlaat, na hierover de wetenschappelijke raad te hebben gehoord, niet alleen te beslissen welke rassen van belang zijn voor de Belgische land-, tuin- en bosbouw, doch ook te bepalen aan welke voorwaarden en aan welke niet in het verdrag gestelde beperkingen de verlening van het kwekerscertificaat voor die rassen zal worden onderworpen.

Een zodanige uitgebreide residuaire bevoegdheid kan bezwaarlijk aan de Minister worden toevertrouwd en zou best aan de Koning worden toegewezen.

Rekening houdend met die opmerking wordt volgende tekst voorgesteld :

"Artikel 10.-

§ 3. Wanneer het verdrag in de bescherming van de erkenning niet voorziet en wanneer geen wederkerigheid als bedoeld in § 2 kan worden ingeroepen, stelt de Koning, de Raad gehoord, de regels vast volgens dewelke een kwekerscertificaat kan worden verleend voor het ras dat buiten België is gewonnen doch voor de Belgische land-, tuin- of bosbouw belang heeft. De Koning kan beperkingen stellen die niet in het verdrag zijn voorzien".

Artikel 12.

Overeenkomstig artikel 8 van het verdrag stelt dit artikel dat de duur van de aan de kweker verleende bescherming niet minder dan vijftien jaar mag bedragen "te beginnen vanaf de uitreiking van het kwekerscertificaat". In 2. van hetzelfde artikel wordt een andere aanvangsdag bepaald. Die afwijking is volgens de ambtenaar vermeld

/

om te herinneren aan het bepaalde in artikel 35 van het ontwerp dat voorziet dat, in geval van namaak, de aanvrager ook vóór het verlenen van het kwekerscertificaat over een vordering tot ophouding beschikt en dit vanaf de inschrijving van de aanvraag in het register der aanvragen. Aldus is die bepaling eigenlijk vreemd aan de duur van de verleende bescherming en kan onder artikel 12 alleen maar tot verwarring leiden; zij vindt beter haar plaats in het artikel dat over de desbetreffende vordering handelt (cfr. artikel 35 van het tekstvoorstel van de Raad van State).

B. HOOFDSTUK II. (artikelen 13 tot 20 van het ontwerp).

1. Dienst tot bescherming van kweekprodukten.

De artikelen 13 en 14 handelen over de oprichting, de samenstelling en de werking van de Dienst tot bescherming van kweekprodukten.

Zoals hoger werd aangehaald en ten einde te voldoen aan het gestelde in artikel 30, § 1, b, van het verdrag, waarin wordt bepaald dat elke Unie-Staat zich verbindt een afzonderlijke Dienst voor de bescherming van de kweekprodukten op te richten of een bestaande Dienst hiermee te belasten, voorziet artikel 13 van het ontwerp, zoals trouwens in de memorie van toelichting wordt uiteengezet, in de oprichting van een zodanige Dienst in het Ministerie van Landbouw.

Algemeen wordt aangenomen dat de Koning de innerlijke werking van de ministeriële departementen regelt, recht dat hij in de artikelen 29, 65 en 66 van de Grondwet put. Voor de oprichting van de "Dienst" is de Koning derhalve bevoegd, zonder dat hiervoor een bijzondere wetsbepaling is vereist. Bekommering om aan die in het verdrag gestelde

verplichting te voldoen schijnt echter de reden te zijn geweest voor het opnemen van de bepaling in het ontwerp.

*
* *

De tekst van artikel 13 luidt als volgt :

"Artikel 13.-
Bij het Ministerie van Landbouw wordt een Dienst tot bescherming van kweekprodukten opgericht".

Zoals door de gemachtigde ambtenaar desomtrent werd toegelicht, is het niet de bedoeling een parastatale instelling op te richten. De organisatie van bedoelde departementale dienst wordt dan ook aan de Koning overgelaten.

2. Door het ontwerp vooropgegestelde stelsel van erkenning van het kwekersrecht.

De artikelen 15 tot 19 van het ontwerp bevatten bepalingen in verband met de erkenning van het kwekersrecht.

Zoals werd uiteengezet wordt in de oprichting van een Dienst voorzien die, volgens de tekst van artikel 14 van het ontwerp, door een wetenschappelijke raad zal worden bijgestaan.

Het stelsel van erkenning van het kwekersrecht, zoals het door het ontwerp is opgebouwd, kan als volgt worden samengevat :

.../...

- indiening van de aanvraag tot het bekomen van het kwekerscertificaat bij de Dienst;
- onderzoek van de aanvraag door de Dienst, met facultatief advies van de raad;
- verlening van het certificaat door de Dienst, ofwel verwerping van de aanvraag bij, in het laatste geval, een met redenen omklede beslissing;
- verhaal bij de Raad tegen een beslissing van verwerping.

Omtrent de inrichting en de werking van bedoelde Raad heeft de gemachtigde ambtenaar meegedeeld dat het de bedoeling is afzonderlijke afdelingen, respectievelijk voor de tuinbouw, de landbouw en de bosbouw, in te richten, telkens samengesteld uit ter zake bevoegde personen. Een vierde afdeling, de afdeling van beroep, zou geroepen zijn om kennis te nemen van de beroepen ingesteld tegen de afwijzende beslissingen van de Dienst. Laatstgenoemde afdeling zou gevormd worden door een jurist en verscheidene experten die niet mogen behoren tot de eerstgenoemde drie afdelingen.

Dat stelsel is blijkbaar geïnspireerd door het Nederlandse stelsel zoals het in de Zaaizaad- en Plantgoedwet van 6 oktober 1966 is uitgewerkt. Artikel 5 van die wet voorziet inderdaad in de oprichting van een Raad voor het kwekersrecht, gevormd door een centrale afdeling, een afdeling voor de landbouwgewassen, een afdeling voor de tuinbouwgewassen en een afdeling van beroep. Samenstelling en werking worden op zeer gedetailleerde wijze in de wet geregeld. De Raad voor het kwekersrecht blijkt evenwel een orgaan met eigen zelfstandigheid te zijn dat onder meer over de erkenning van het kwekersrecht beslist en, in zijn afdeling van beroep, als appélrechter kennis neemt van de

/

beroepen tegen de beslissingen die door de andere afdelingen in eerste aanleg zijn gewezen.

Het stelsel dat door het ontwerp wordt voorgesteld is echter anders. De Raad blijkt gedacht te zijn, enerzijds als een orgaan dat over de verlening van een kwekerscertificaat kan adviseren (artikel 18 van het ontwerp) en als consultatief wetenschappelijk orgaan de Dienst in de uitoefening van zijn taak bijstaat (artikel 14 van het ontwerp), anderzijds als een bestuurlijk element dat uitspraak doet over de beroepen ingesteld tegen de afwijzende beslissingen van de Dienst (artikel 19 van het ontwerp). De Raad van State acht die voorgestelde formule niet gelukkig, van de ene kant omdat zij onderling sterk afwijkende bevoegdheden in éénzelfde bestuurlijk element verenigt, van de andere kant omdat, gelet op de aard van de mogelijke geschillen zoals hierna wordt uiteengezet, de geplande afdeling van beroep niet afdoende uitspraak kan doen.

Na onderzoek van de tekst stelt de Raad van State inderdaad vast dat de geschillen die kunnen onstaan in verband met de aanvraag, het verkrijgen, de afgifte of de weigering van een certificaat van verschillende aard kunnen zijn. Voor zover zij betrekking hebben op de vraag of iemand de objectieve voorwaarden vervult welke de wet stelt voor het verkrijgen van een certificaat, slaan zij op een intellectueel recht waarvan het burgerrechtelijk karakter niet kan worden aangevochten; zij vallen derhalve onder de burgerrechtelijke geschillen die krachtens artikel 92 van de Grondwet ter kennisneming van de gewone rechter staan.

.../...

Geschillen die onstaan tijdens het onderzoek van de aanvraag tot het verkrijgen van een kwekerscertificaat, kunnen voor de administratie voorzeker een aanleiding zijn om het certificaat te weigeren. Maar de tussenkomst van de administratie kan niet tot doel of als resultaat hebben dat de administratie wordt belast met het oplossen van vraagpunten betreffende een burgerlijk subjectief recht.

Geschillen met betrekking tot dat recht kunnen op verschillende tijdstippen ontstaan.

Tijdens het onderzoek van de aanvraag door de administratie kan iedere belanghebbende - aangezien geen bepaling van de ontwerp-wet of van het verdrag hem dat belet - zich tot de gewone rechter wenden om zijn recht te doen erkennen, ongeacht of hij al dan niet tegelijkertijd opkomt tegen de aanvraag van een ander tot het verkrijgen van een certificaat.

Nadat het certificaat geweigerd is, kan degene aan wie het werd geweigerd zijn recht door dezelfde rechter doen erkennen.

Nadat het certificaat is afgegeven, kunnen geschillen worden aangebracht ofwel door degene die wil bewijzen dat de intellectuele eigendom - en dus ook het recht op het certificaat - aan hem toekomt en niet aan degene aan wie de administratie het certificaat heeft afgegeven, ofwel door eenieder die doet blijken van het belang en de hoedanigheid door de artikelen 17 en 18 van het Gerechtelijk Wetboek vereist, om te betwisten dat de persoon die dat certificaat

.../...

mocht hebben verkregen, een intellectueel eigendomsrecht bezit, op grond van de overweging dat een van de door de wet gestelde objectieve eisen niet zou zijn vervuld.

De aldus omschreven rechtsvordering slaat alleen op het al dan niet bestaan van een burgerlijk recht. Zij is en kan niet zijn een beroep wegens overschrijding of afwending van macht; zij kan dus niet tot doel hebben de administratieve beslissing welke bestaat in het verlenen, door de bevoegde dienst, van een certificaat aan een bepaalde persoon, te vernietigen of erga omnes onwerkzaam te maken. Moeten hoven en rechtbanken weigeren onwettige administratieve beslissingen toe te passen, zij zijn niet bevoegd om ze te vernietigen of om ze erga omnes onwerkzaam te maken. De scheiding der machten impliceert dat de rechterlijke macht aan de administratie geen bevelen kan geven en haar niet kan gelasten het administratief onderzoek van de aanvraag tot het verkrijgen van een certificaat te schorsen, aangezien het optreden van de administratie bepaalde eigen kenmerken heeft welke haar niet kunnen worden ontzegd.

In ons publiekrecht moeten de uitvoerende macht en de rechterlijke macht binnen hun grondwettelijke bevoegdheden blijven maar toch lijkt het in dit geval redelijk er alleszins voor te zorgen dat de Belgische Staat - die de verkrijgers van certificaten moet beschermen - juridisch in staat wordt gesteld om kennis te hebben van de rechterlijke beslissingen inzake kweekprodukten, die betrekking hebben op het recht van intellectuele eigendom. Als de rechtsvordering tot erkenning van dat recht tegen de Staat wordt ingesteld door een persoon aan wie een certificaat is geweigerd, is er geen probleem, aangezien de Staat dan partij in de zaak is geweest en kennis heeft van het vonnis, dat hem kan worden betekend. Wordt het geschil buiten de

.../...

Staat om gevoerd tussen twee personen die allebei dat recht opeisen, dan zal de Staat juridisch geen kennis hebben van de gewezen rechterlijke beslissing; deze zal alleszins niet aan hem kunnen worden tegengeworpen omdat hij geen partij in de zaak is geweest of niet in de zaak is geroepen. De eenvoudigste oplossing lijkt te zijn, de aanvrager te verplichten de Staat in alle gevallen in de zaak te roepen opdat het te wijzen vonnis ook te zijnen opzichte verbindend kan worden verklaard.

Als de rechtbank de intellectuele eigendom toewijst aan de houder van het certificaat, is er geen probleem omdat dan het eigendomsrecht én het certificaat bij dezelfde persoon berusten. Komt de rechtbank tot de conclusie dat degene die het certificaat heeft verkregen dat recht niet heeft, dan hoort het de administratie hem dat certificaat af te nemen; wijst de rechtbank dat recht toe aan iemand die het certificaat niet heeft verkregen, dan dient de administratie hem dat certificaat af te geven. Zo gezien zijn de taken van de administratie niet het gevolg van bevelen van de rechterlijke macht maar volgen zij uit de algemene verplichting om zich naar de wet en het recht te gedragen.

Enerzijds impliceert het door de Raad voorgestelde systeem geen enkele wijziging van de regelen betreffende de werking van de administratie; anderzijds wijkt het van de regelen van het Gerechtelijk Wetboek alleen af in zover het bepaalt dat de Staat in de zaak moet worden geroepen opdat het vonnis ook te zijnen opzichte verbindend kan worden verklaard.

.../...

3. Opmerking aangaande artikel 18 van het ontwerp.

Artikel 18.3 is de uitvoering van artikel 29 van het verdrag.

Volgens de bewoordingen van een bij het verdrag gevoegde "Aanbeveling" en overeenkomstig artikel 30 (2) van het verdrag, kunnen er tussen de Unie-Staten bijzondere overeenkomsten worden gesloten met het oog op een eventueel gemeenschappelijk gebruik van instellingen belast met het onderzoek van nieuwe rassen en met het bijeenbrengen van de noodzakelijke vergelijkingscollecties en bescheiden. Het is de bedoeling een internationalisatie van het vooronderzoek te bereiken ter uitvoering van de in de UPOV bereikte akkoorden.

Artikel 18.3 bevat een dubbele regel. Voor zover het de weergave is van artikel 30 (2) van het verdrag is het als herhaling overbodig. Dit gedeelte kan dus best wegvallen.

Het tweede gedeelte van de bepaling regelt de machtiging aan de Koning en dient te worden aangevuld met een bepaling die hem bevoegd maakt om de nodige toepassingsmaatregelen uit te vaardigen.

Voor dit gedeelte wordt onder artikel 20 een nieuwe tekst voorgesteld.

.../...

C. HOOFDSTUK III. (artikelen 21 tot 30 van het ontwerp).

1. Afdeling 1 over de licenties en dwanglicenties.

Artikel 21.

Paragraaf 1 van dit artikel is de uitvoering van artikel 5 (1) en (2) van het verdrag. In overeenstemming met dat artikel zou de tekst in het ontwerp als volgt dienen te worden aangevuld :

- na de woorden : "... te onderwerpen", met de volgende zin : "Tot het ongeslachtelijk teeltmateriaal wordt mede de hele plant gerekend".
- in fine, met de woorden : "... indien zij zijn gebruikt als vermeerderingsmateriaal voor de voortbrenging van sierplanten of snijbloemen voor de handel".

Artikel 22.

In nauwere aansluiting met de tekst van het verdrag stelle men het tweede lid als volgt :

"De toestemming van de houder van het kwekerscertificaat is wel vereist wanneer het nieuwe ras telkens moet worden gebruikt voor de voortbrenging met handelsdoeleinden van een ander ras".

.../...

Artikel 24.

Naar luid van artikel 24.2 kunnen alleen de rassen die "voor nijverheidsdoeleinden of voor het mensenleven" nuttig zijn, het voorwerp uitmaken van een dwanglicentie, "inzonderheid" wanneer de Minister, op advies van de Raad, oordeelt dat hun verspreiding te beperkt is ten aanzien van de vraag op de binnenlandse markt of wanneer zij aan te hoge prijzen verhandeld worden.

Deze tekst geeft aanleiding tot twee opmerkingen. Vooreerst is hij, door de toevoeging van de woorden "voor nijverheidsdoeleinden of voor het mensenleven", een beperking ten opzichte van het in artikel 24.1 uitgedrukte beginsel dat om redenen van algemeen belang dwanglicenties kunnen worden afgeleverd. De toevoeging is een verduidelijking van het begrip algemeen belang doch is als een beperking van dat begrip niet weer te vinden in de tekst van het verdrag. Vervolgens is de zin van het woord "inzonderheid" niet klaar. In regel leidt dit woord een verduidelijking ten exemplatieve titel in. Mocht dat hier niet de bedoeling zijn, dan moet het woord "inzonderheid" worden geschrapt.

Bij de **appreciatie** van de macht die aan de Dienst wordt verleend om dwanglicenties op te leggen, zal men ermee rekening houden dat alleen de Dienst bevoegd is om over de aanwezigheid van een algemeen belang te oordelen.

*

* *

.../...

Bij artikel 24.3 van het ontwerp kan worden opgemerkt dat in geval van onenigheid omtrent de "billijke vergoeding" waarop de kweker aanspraak heeft wanneer een dwanglicentie wordt afgeleverd, daarover door de rechtbank zal moeten worden beslist.

2. Afdeling 2 over de "vordering tot opeising" van het kwekersrecht.

Het past het woord "aanspraak" in deze afdeling te vervangen door het juistere woord "opeising".

Artikel 27.

Zoals dit artikel is gesteld, is het moeilijk verstaanbaar. Na toelichting, blijkt het door de overweging te zijn ingegeven dat de licentiehouder te goeder trouw alleen de kweker kent van wie hij de licentie heeft bekomen en alleen ten aanzien van hem rechten en plichten heeft onder meer de betaling van vergoedingen. Volgens het ontwerp blijven die rechten en plichten van de licentiehouder bestaan ten aanzien van de nieuwe titularis van het kwekerscertificaat. Wanneer de licentiehouder aan zijn verplichtingen heeft voldaan ten aanzien van de eerste titularis, mag hij niet kunnen verplicht worden andermaal dezelfde verplichtingen uit te voeren ten aanzien van de nieuwe. De licentiehouder zal dus onder meer geen tweemaal dezelfde vergoedingen moeten betalen en de nieuwe titularis kan hem geen andere verplichtingen opleggen dan die welke in de licentieovereenkomst zijn ingeschreven.

Het tweede lid van dit artikel is in wezen een herhaling van de in het eerste lid vervatte regel en kan als overbodig worden geschrapt.

.../...

3. Afdeling 3 over de verzaking en de "afstand" van het kwekersrecht.

Hier worde de voorkeur gegeven aan de term "overdracht" in plaats van "afstand".

Artikel 30.

In dit artikel wordt bepaald dat de verzaking niet kan geschieden tenzij de personen, die rechten met betrekking tot het kwekersrecht of licenties hebben verkregen of die een rechtspleging tot opeising van het kwekersrecht hebben ingestald, daarmee instemmen.

Zoals in de memorie van toelichting wordt uiteengezet, is het de bedoeling dat de Dienst in dat geval de betrokken personen zou aanschrijven en hen uitnodigen, binnen de bij koninklijk besluit bepaalde termijn, van hun intenties kennis te geven. De tekst van het artikel voorziet niet in die verplichting van de Dienst.

Rekening houdend met deze opmerking, worden ter vervanging van de artikelen 28, 29 en 30 nieuwe teksten voorgesteld welke in de bij het advies gevoegde tekstvoorstellen voorkomen onder de artikelen 28, 29, 30 en 31.

.../...

D. HOOFDSTUK IV. (artikelen 31 en 32 van het ontwerp).

Artikel 31.

Dit artikel stelt in 1. dat de Dienst het verval van het recht, in de door de Koning bepaalde voorwaarden, moet vaststellen wanneer noch de kweker, noch de licentiehouder bij machte zijn aan de Dienst het teeltmateriaal te verschaffen dat moet toelaten het nieuwe ras te kweken met de kenmerken die het eigen waren op het ogenblik van de verlening van het kwekerscertificaat.

In 2. wordt gesteld dat de Dienst de vervallenverklaring kan vaststellen wanneer de kweker enerzijds het voor de controle van het ras noodzakelijke materiaal weigert te geven of zich verzet tegen controlemaatregelen, anderzijds nalaat de voorziene financiële verplichtingen te vervullen.

Omdat in beide gevallen het optreden van het bestuur onmiddellijk betrekking heeft op de bescherming van het recht op intellectuele eigendom van de kweker, is het geraden te voorzien in een jurisdictioneel beroep zoals in overweging gegeven in het bij het ontwerp gevoegde tekstvoorstel (cfr. artikel 37 van het tekstvoorstel van de Raad van State).

In 2. schrappe men de woorden "of zijn rechtverkrijgende", aangezien deze woorden vervat zijn in de definitie gegeven in artikel 1, onder 3.

.../...

Artikel 32.

Dit artikel handelt over de nietigheid van het kwekersrecht. De verwijzing naar artikel 3 is fout, zoals mag blijken uit artikel 10 (1) van het verdrag waarvan het artikel de uitvoering is. Er dient naar artikel 4 te worden verwezen.

Naar luid van het derde lid, kan de kweker wiens recht nietig verklaard is, van die beslissing in beroep komen bij de Raad. Naar aanleiding van het onderzoek van de artikelen 15 tot 19 van het ontwerp heeft de Raad van State de redenen uiteengezet waarom de beslechting van het op het ontwerp steunende contentieux aan de hoven en rechtbanken toekomt. Tot dat contentieux behoort ook het beroep dat door de kweker moet kunnen worden ingesteld tegen de beslissing van nietigverklaring.

E. HOOFDSTUK V. (artikelen 33 tot 37 van het ontwerp).

Artikel 33.

Dit artikel omschrijft de daden van namaak. De inleidende zin ware juister gesteld als volgt :

"Als daden van namaak worden beschouwd het wetens, zonder de toestemming van de houder van het kwekerscertificaat :

a) ...".

In a) en b) precisere men dat het om "een door het kwekerscertificaat beschermd ras" gaat.

.../...

Artikel 34.

Dit artikel stelle men juister als volgt :

"Artikel ...

Een vordering wegens namaak kan worden ingesteld na de verlening van het kwekerscertificaat.

Zij kan strekken tot :

1° de verbeurdverklaring van de door namaak verkregen voorwerpen;

2° het ophouden van de namaak;

3° het betalen van een herstelvergoeding voor de door de namaak veroorzaakte schade".

Bovendien past het dit artikel aan te vullen zoals voorgesteld in de opmerking bij artikel 12 van het ontwerp, met name wat betreft de vordering tot ophouding die, lijk ook nog onder het volgend artikel wordt aangestipt, reeds vanaf de inschrijving van de aanvraag in het desbetreffend register mogelijk is.

Artikelen 35, 36 en 37.

Zoals de bedoeling van de stellers van het ontwerp aan de hand van de tekst van artikel 35 kan worden ontleend en hoger al is vermeld, wil men aan de aanvrager van het kwekerscertificaat reeds tussen de datum van de aanvraag en die van de aflevering een bescherming verlenen op de mogelijk toe te kennen titel. Hij beschikt voor die tussentijdse periode over een vordering tot ophouding.

.../...

Wat de inhoud van de daaropvolgende artikelen 36 en 37 betreft, stelt men een parallellisme vast met de regelen die met betrekking tot het oktrooienrecht opgenomen zijn in de artikelen 1481 tot 1488 van het Gerechtelijk Wetboek. In vergelijking daarmee lijkt het nuttig, ook voor de voor de tussentijdse periode voorziene procedure, de beslagregeling van artikel 1481 van het Gerechtelijk Wetboek toepasselijk te maken. Dit zou kunnen geschieden door, ter vervanging van de artikelen 36 en 37, aan artikel 35 een § 2 toe te voegen. Nog eenvoudiger ware het echter de artikelen 1481 en 1482 van het Gerechtelijk Wetboek aan te passen door, naast het oktrooi- en het auteursrecht, melding te maken van de houder van het kwekerscertificaat en de aanvrager van het kwekerscertificaat. Deze laatste methode is gevolgd in het bij het ontwerp gevoegde tekstvoorstel van de Raad van State.

F. HOOFDSTUK VI. (artikelen 38 tot 46 van het ontwerp).

Dit hoofdstuk, dat hoofdstuk VII wordt in het tekstvoorstel, bevat zes soorten bepalingen :

1. in de artikelen 38 tot 40 :
   a) vaststelling van de aan de Dienst te betalen vergoedingen en bijdragen;
   b) beheer van de inkomsten van de Dienst die een speciaal fonds vormen;
2. taalgebruik in artikel 41;
3. bevoegdheidsregeling van de rechtbanken inzake de burgerlijke geschillen omtrent het kwekersrecht - artikel 42;

.../...

4. bepalingen in verband met de bekendmaking van de inschrijvingen - artikelen 43 en 44;

5. overgangsbepalingen in artikel 45;

6. inwerkingtreding - artikel 46.

Dit hoofdstuk zou beter als volgt worden betiteld :

"Slot- en overgangsbepalingen".

*
* *

Artikelen 38 tot 40.

De artikelen 38 en 39 van het ontwerp belasten de Koning met het bepalen van de "vergoedingen", de "bijdragen" en de "bedragen" die moeten worden betaald voor het neerleggen van de aanvragen, voor het behouden van de aan de kweker verleende rechten, voor administratieve inschrijvingen, alsook voor uittreksels en afschriften. Artikel 39, eerste lid, 3, stelt bovendien dat de Koning het tarief bepaalt "van alle andere maatregelen die uit onderhavige wet kunnen voortvloeien".

Deze onderscheiden retributies zijn geen "belastingen ten behoeve van de Staat" in de echte zin van het woord. Maar, ongeacht of de administratieve prestatie die de heffing wettigt, opgelegd wordt voor het erkennen of het behouden van een intellectuele eigendom dan wel vrij gevraagd wordt van de Dienst die het monopolie ervan bezit, zowel in het ene als in het andere geval moeten de retributies "uitdrukkelijk" in de wet bepaald en nauwkeurig omschreven zijn, willen zij beantwoorden aan het voorschrift van artikel 113 van de Grondwet.

.../...

Artikel 39, eerste lid, 3, van het ontwerp voldoet niet aan die eis en moet dus vervallen. Dit brengt mede dat, mocht in de loop van de uitvoering van de wet de noodzaak zich voordoen andere dan de thans bepaalde retributies te gaan eisen, een latere wet vooraf over het beginsel daarvan zou moeten beslissen en het doel ervan zou moeten bepalen.

Ook naar de vorm behoren de artikelen enige wijzigingen te ondergaan. Die zijn in de hierna voorgestelde teksten verwerkt :

"Artikel 43 (artikel 38 van het ontwerp).

De Koning bepaalt, volgens de geslachten, soorten of rassen :

1° het recht dat de aanvrager moet betalen voor het indienen van zijn aanvraag;

2° het jaarlijks recht dat de houder van het kwekersrecht dient te betalen.

Artikel 44 (artikel 39 van het ontwerp).

De Koning bepaalt ook :

1° de rechten verschuldigd voor de inschrijvingen die door de Dienst worden verricht overeenkomstig de artikelen ...;

2° de rechten verschuldigd voor door de Dienst afgegeven uittreksels en afschriften.

Voorafbetaling van de in dit artikel genoemde rechten kan worden gevorderd".

.../...

Artikel 40.

Dit artikel wijkt af van de regel van de algemeenheid van de begrotingen. Zulke afwijkingen zijn toegestaan door artikel 3, tweede lid, van de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de Rijkscomptabiliteit.

Laatstgenoemde bepaling stelt dat bepaalde ontvangsten bestemd kunnen worden voor bepaalde uitgaven. Zo is het mogelijk, wanneer het algemeen belang het vereist, niet alleen de uitgaven en ontvangsten van een bepaalde sector aan elkaar te koppelen, maar ook, tot het beloop van de verkregen ontvangsten, te werken met niet beperkende uitgaafkredieten (artikel 19, eerste lid, van de wet van 1963); ook kan daarmee worden voorkomen dat op het einde van het jaar het overschot van de ontvangsten wordt geannuleerd, aangezien dat overschot, zonder dat een speciale beslissing nodig is, van de aanvang van het volgende jaar af aangewend mag worden (artikel 19, tweede lid, van de wet van 1963).

De procedure van de bijzondere bestemming vereist dat de uitgaven even nauwkeurig als de ontvangsten worden aangegeven. Dat is niet het geval in artikel 40 van het ontwerp, hetwelk bepaalt dat het speciaal fonds "tot exclusieve bestemming heeft bij te dragen tot de financiering van de werking van de Dienst". Zoals reeds gezegd is, ziet de Regering de betrokken Dienst niet als een geïndividualiseerde instelling van openbaar nut of als een Staatsdienst met afzonderlijk beheer (artikel 65 van de wet van 28 juni 1963). De administratieve dienst zal een integrerend deel uitmaken van het Ministerie van Landbouw. De bezoldiging van het personeel en de lopende werkingskosten zullen op de gewone

/

begroting van het Ministerie van Landbouw komen. De opbrengst van de rechten zou derhalve worden gebruikt voor het betalen van specifieke kosten, zoals de bezoldiging van deskundigen, de uitgaven van de Wetenschappelijke Raad, de reizen naar het buitenland, het uitgeven van een blad.

Aangezien de in België geheven rechten nagenoeg eenzelfde peil moeten bereiken als die welke in het buitenland worden geheven, moet worden nagegaan of in de andere Europese landen de opbrengst van de aldaar geheven rechten niet wordt aangewend om alle door de nieuwe wetgeving teweeggebrachte uitgaven te bestrijden. Mocht dat wel het geval zijn, dan zou er geen evenwicht zijn tussen de aanwending van de inkomsten in de verschillende landen. Gesteld zou dan kunnen worden dat, vanaf een bepaald bedrag, het overschot van de ontvangsten op de uitgaven in de Staatskas moet worden gestort.

Artikel 40 van het ontwerp bepaalt bovendien dat de beheerder rechtstreeks over het tegoed van het speciaal fonds beschikt, hetgeen overeenkomt met de wijze van beschikking, bepaald onder C van de afzonderlijke sectie van de onderscheiden begrotingen. Hieruit volgt dat er geen "comptabiliteit van de vastgelegde uitgaven" zal worden gevoerd en dat de uitgaven niet aan het voorafgaand visum van het Rekenhof onderworpen zullen worden.

De Raad van State heeft niet kunnen achterhalen welke redenen er kunnen zijn voor een zodanige afwijking van de gewone regelen inzake Rijkscomptabiliteit. Opeenhoping van dergelijke afwijkingen kan de door de wet van 28 juni 1963 nagestreefde reorganisatie in gevaar brengen.

.../...

Mocht de Regering oordelen dat zulk een afwijking niettemin onmisbaar is, dan zou artikel 40 als volgt kunnen worden geredigeerd :

"Artikel 45 (artikel 40 van het ontwerp).

De van de rechten voortkomende ontvangsten worden aangewend voor de uitgaven die door de Dienst zijn vastgelegd voor (de bezoldiging van de leden van de Raad, voor de bezoldiging van de deskundigen, voor reizen in het buitenland, voor het uitgeven van een blad, ...).

Ontvangsten en uitgaven worden geboekt in een speciaal fonds, uitgetrokken op de afzonderlijke sectie van de begroting van het Ministerie van Landbouw.

Het speciaal fonds wordt beheerd door de Minister van Landbouw; de rekenplichtige die de ontvangsten heeft verricht, beschikt rechtstreeks over het tegoed van het speciaal fonds.

Bij het afsluiten van elk begrotingsjaar wordt het overschot van de ontvangsten op de uitgaven dat ... frank overschrijdt, in de Staatskas gestort".

*

* *

Voor het boekhoudkundig beheer, van het fonds gelden de regelen van de Rijkscomptabiliteit zoals die in de geldende wetgeving zijn neergelegd. Mocht de Regering zich het recht willen voorbehouden om bij koninklijk besluit bijzondere regelen te stellen die van de door de wet gestelde regelen afwijken, dan zou het tweede lid van artikel 40 van het ontwerp die afwijking uitdrukkelijk moeten formuleren.

Houdt de Regering het echter bij de regelen van de Rijkscomptabiliteit, dan zijn die duidelijk genoeg en is het niet nodig de Koning terzake enige bevoegdheid te verlenen.

Artikel 41.

Het eerste lid van dit artikel bevat een, op het gebied van het gebruik der talen, zelfstandige regeling. De toepassing van deze bepaling zal meebrengen dat voor het indienen van de aanvragen en voor het gebruik van de documenten door de particulieren drie talen zullen kunnen worden gebruikt, namelijk het Nederlands, Frans of Duits.

In het tweede lid is niet duidelijk wat onder het begrip "buitenlands aanvrager" dient te worden verstaan. Na toelichting blijkt dat hier de in "het buitenland gevestigde aanvrager" wordt bedoeld.

Artikel 42.

In dit artikel wordt bepaald dat de rechtbank van eerste aanleg gevestigd in de plaats van de zetel van het hof van beroep in wiens rechtsgebied de verweerder woont of in wiens rechtsgebied de namaak werd gepleegd, uitsluitend bevoegd is om kennis te nemen van de vorderingen, ingesteld krachtens de wet of de uitvoeringsbesluiten ervan.

De bepaling heeft een dubbel doel :

.../...

a) de bevoegdheid ratione materiae uitsluitend aan de rechtbanken van eerste aanleg toe te kennen (met uitsluiting dus van de vrederechter en van de rechtbank van koophandel);

b) de bevoegdheid ratione loci uitsluitend toe te kennen aan één enkele rechtbank van eerste aanleg per rechtsgebied van elk hof van beroep en wel aan de rechtbank die zetelt op dezelfde plaats als het hof van beroep.

Vijf rechtbanken zouden aldus, na de uitvoering van het nieuwe artikel 104 van de Grondwet, bevoegd zijn, namelijk deze van Brussel, Gent, Antwerpen, Luik en Bergen.

Zoals in de memorie van toelichting wordt uiteengezet en door de gemachtigde ambtenaar werd toegelicht, is de reden van deze beperking te zoeken in de bijzondere aard van de betwistingen zodat een speciale vorming van de rechter gewenst zou lijken.

Wat betreft de bevoegdheid ratione loci, meent de Raad van State dat geen overtuigende redenen voorhanden zijn om af te wijken van de bevoegdheidsregeling der rechtbanken zoals ze in het Gerechtelijk Wetboek is bepaald.

Deze bepaling dient uit het ontwerp te worden geweerd en is derhalve niet opgenomen in hoofdstuk VI - Geschillen - van de door de Raad van State voorgestelde tekst.

Artikel 43.

Bepaald wordt dat de griffier kosteloos binnen de maand van de uitspraak een afschrift van de gerechtelijke beslissing betreffende een kwekersrecht aan de Dienst mededeelt.

.../...

Volgens de gemachtigde ambtenaar gaat het om een louter informatieve mededeling waarvan notitie zal worden genomen in de registers. Uit de commentaar van de Raad van State onder de artikelen 15 tot 19 van het ontwerp en uit de daarbij aansluitende tekstvoorstellen volgt dat de regel van artikel 43 van het ontwerp overbodig wordt voor de geschillen waarin de Staat partij is of verplicht in zake moet worden geroepen; de regel van artikel 43 kan zijn nut dus maar behouden voor de andere geschillen.

Artikel 45.

Dit artikel bevat overgangsbepalingen in verband met het bekomen van het kwekerscertificaat voor kweekprodukten die sedert korte tijd tot stand zijn gekomen doch die niet meer aan de erkenningsvoorwaarde van de nieuwheid voldoen, omdat zij algemeen bekend zijn. In een eerste lid wordt gesteld dat onder het vervullen van bepaalde voorwaarden drie categorieën kweekprodukten hiervoor in aanmerking zullen komen, namelijk die :

1. waarvoor een oktrooi is verleend;
2. welke ingeschreven zijn op de officiële Belgische rassenlijst;
3. welke ingeschreven zijn op het register van een "officieel erkende Belgische beroepsvereniging".

Wat de op de officiële Belgsiche rassenlijst ingeschreven kweekprodukten betreft, blijkt, volgens de verklaringen van de gemachtigde ambtenaar, dat bedoeld worden : enerzijds de Belgische rassenlijst die jaarlijks opgemaakt en bij ministerieel besluit bekendgemaakt wordt krachtens artikel 2 van het koninklijk besluit van 25 maart 1952 tot

inrichting van de keuring van zaaizaad en pootgoed voor land- en tuinbouw, anderzijds, en dat sedert het van kracht worden van het koninklijk besluit van 12 mei 1972 betreffende de nationale rassencatalogus voor landbouwgewassen, de rassen van landbouwgewassen waarvoor de E.E.G. regelen van commercialisering bij richtlijn heeft vastgesteld en die niet meer opgenomen zijn op eerstgenoemde rassenlijst. Deze catalogus komt voor het grote deel in de plaats van die rassenlijst.

Bedoelde catalogus en rassenlijst zouden met name in de tekst dienen te worden aangeduid.

Omtrent de in hetzelfde lid vermelde "officieel erkende Belgische beroepsvereniging(en)" kon de Raad van State geen afdoend bescheid bekomen. Volgens de gemachtigde ambtenaar zou één bepaalde vereniging bedoeld zijn die in zaken van kweekprodukten aan wetenschappelijk onderzoek doet, zonder dat die vereniging evenwel als "officieel erkend" zou gekwalificeerd zijn. Daartegenover staat dat nog andere groeperingen zich met de belangen van kwekers behartigen, groeperingen die rechtspersoonlijkheid genieten hetzij in toepassing van de wet van 31 maart 1898 op de beroepsverenigingen, hetzij als verenigingen zonder winstoogmerk als bedoeld door de wet van 27 juni 1921.

Omdat de bepaling erg belangrijk is voor de kwekers die op de dag van inwerkingtreding van de ontworpen wet op de lijsten van een "officieel erkende Belgische beroepsvereniging" ingeschreven zijn, hoort het aan de Regering, om

.../...

allerhande geschillen te voorkomen, precies aan te wijzen wie met zodanige "beroepsverenigingen" bedoeld zijn. Bij gebrek aan gegevens doet de Raad van State desaangaande geen tekstvoorstel.

*

* *

Het tweede lid van hetzelfde artikel verwijst in 1. naar de "bij artikel 3.1 gestelde voorwaarden". Artikel 3 van het ontwerp somt de voorwaarden op waaraan een ras moet voldoen om voor bescherming in aanmerking te komen. Welnu, tot die voorwaarden behoort het geven van een benaming "overeenkomstig de bepalingen van artikelen 7 tot 9", welke artikelen latere uitvoeringsbesluiten aankondigen om bedoelde verplichting nader te omschrijven. Doordat de overgangsbepaling van artikel 45 precies de voorwaarden aanwijst waaraan op de dag van inwerkingtreding van de ontworpen wet moet voldaan zijn, kan in die regel geen verwijzing naar latere uitvoeringsbesluiten worden opgenomen, zoals door het ontwerp indirect wordt gedaan door zonder meer naar artikel 3.1 van het ontwerp te refereren. Het past de voorwaarden betreffende de benaming uitdrukkelijk in de overgangsregeling te vermelden.

*

* *

In het derde lid leze men, in de Franse versie : "Cette disposition est également applicable ...".

.../...

SLOTOPMERKING.

De bepalingen betreffende de gerechtelijke bevoegdheid en die betreffende het begrotings- en rekeningenbeheer vereisen de medevoordracht en de medeondertekening van het ontwerp door de Ministers van Justitie en van Financiën.

IV.

VOOR HET ONTWERP VOORGESTELDE TEKST.

Aansluitend op de hiervoren gemaakte bemerkingen doet de Raad van State volgend tekstvoorstel. Op enkele plaatsen zal het voorstel moeten worden aangevuld volgens de keuze van de bevoegde Minister :

"ONTWERP VAN WET TOT BESCHERMING VAN KWEEKPRODUKTEN.

BOUDEWIJN, Koning der Belgen,
Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze Minister van Landbouw, van Onze Minister van Financiën en van Onze Minister van Justitie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Landbouw, Onze Minister van Financiën en Onze Minister van Justitie zijn gelast in Onze naam bij de wetgevende kamers het ontwerp van wet in te dienen waarvan de tekst volgt :

.../...

HOOFDSTUK I. - ALGEMENE BEPALINGEN.

Afdeling 1.

Artikel 1 (artikel 2 van het ontwerp aangevuld met het eerste lid van artikel 21 van het ontwerp).

Deze wet regelt de bescherming van de kweekprodukten.

Voor het kweekprodukt dat voldoet aan de bij deze wet gestelde voorwaarden en behoort tot de soorten en rassen die de Koning aanwijst, kan een kwekerscertificaat worden afgeleverd dat aan zijn houder het uitsluitend recht verleent het beschermd kweekprodukt voort te brengen en te verhandelen, dit onverminderd de bepalingen van de wet van 11 juli 1969 betreffende de bestrijdingsmiddelen en de grondstoffen voor de landbouw, tuinbouw, bosbouw en veeteelt en van haar uitvoeringsbesluiten.

De bescherming bij deze wet geregeld sluit de bescherming uit als bedoeld in de wetgeving op het oktrooi.

Artikel 2 (artikel 1 van het ontwerp).

Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder :

A. 1. Ras : elke cloon, lijn, stam, hybride, die geteeld kan worden, evenals elke cultivar;

2. geslachtelijk of ongeslachtelijk teeltmateriaal : zaad, pootgoed, planten of plantedelen, bestemd voor de teelt van gewassen;

3. kweker : natuurlijke of rechtspersoon die een nieuw ras gewonnen of gevonden heeft, of zijn rechtverkrijgende;

4. aanvrager : natuurlijke of rechtspersoon die een aanvraag indient tot erkenning van het kwekersrecht;

5. verhandelen : te koop aanbieden, te koop stellen, verkopen, voor de verkoop of levering, in bezit houden, onder al dan niet bezwarende titel afleveren, ruilen, in- of uitvoeren.

B. 1. verdrag : het verdrag van Parijs tot bescherming van kweekprodukten ondertekend op 2 december 1961;

2. Unie-Staat : een Staat die partij is bij het verdrag.

C. 1. Dienst : de Dienst tot bescherming van kweekprodukten;

2. Raad : de Raad bedoeld bij artikel 14;

3. Minister : de Minister tot wiens bevoegdheid de landbouw behoort.

Artikel 3 (artikel 3 van het ontwerp).

§ 1. Het kwekerscertificaat wordt slechts verleend voor een ras dat nieuw, voldoende homogeen en bestendig is en een benaming draagt overeenkomstig de bepalingen van artikelen 7 en 8, voor zover de aanvrager aan de uit deze wet voortvloeiende verplichtingen voldoet.

§ 2. Enkel na een onderzoek of aan de in artikelen 3 tot 8 gestelde voorwaarden is voldaan, kan voor een ras een kwekerscertificaat worden verleend.

Artikel 4 (artikel 4 van het ontwerp).

§ 1. Een ras is nieuw ... (tekst van het ontwerp) ...

§ 2. Het feit dat ... (tekst van het ontwerp) ...

.../...

§ 3. Met uitzondering van de bij artikel 48 bedoelde rassen wordt een ras niet als nieuw beschouwd als het op het tijdstip van de aanvraag met toestemming van de kweker of zijn rechtverkrijgende in de handel is in België of, sedert meer dan vier jaar, in het buitenland.

Artikel 5 (artikel 5 van het ontwerp).

Het ras moet voldoende homogeen zijn, in aanmerking genomen de bijzonderheden die aan zijn geslachtelijke of ongeslachtelijke vermeerdering eigen zijn.

Artikel 6 (artikel 6 van het ontwerp).

Het nieuwe ras moet in zijn wezenlijke eigenschappen bestendig zijn, dit wil zeggen dat het in de loop van zijn achtereenvolgende vermeerderingen, of, wanneer de kweker een bijzondere vermeerderingscyclus heeft vastgesteld, aan het einde van elke cyclus aan de op het tijdstip van de verlening van het kwekerscertificaat gegeven omschrijving moet blijven beantwoorden.

Artikel 7 (artikel 7 van het ontwerp).

De aanvrager duidt het ras aan door een benaming.

Artikel 8 (artikel 8 van het ontwerp).

De Koning bepaalt, met inachtneming van het bepaalde in het verdrag, de voorwaarden waaraan de rasbenaming en het gebruik ervan moeten voldoen.

Artikel 9 (artikel 10 van het ontwerp).

§ 1. Indien het ras buiten België is gewonnen, wordt het kwekerscertificaat verleend wanneer België krachtens het verdrag of een andere internationale overeenkomst ertoe gehouden is.

§ 2. Indien het ras buiten België is gewonnen en het bepaalde in § 1 geen toepassing vindt, wordt het kwekerscertificaat verleend wanneer de Staat waar het gewonnen werd aan soortgelijke in België gewonnen nieuwe rassen een overeenkomstige bescherming verleent.

§ 3. Wanneer het verdrag in de bescherming van de erkenning niet voorziet en wanneer geen wederkerigheid als bedoeld in § 2 kan worden ingeroepen, stelt de Koning, de Raad gehoord, de regels vast volgens dewelke een kwekerscertificaat kan worden verleend voor het ras dat buiten België is gewonnen doch voor de Belgische land-, tuin- of bosbouw belang heeft. De Koning kan beperkingen stellen die niet in het verdrag voorzien zijn.

Artikel 10 (artikel 11 van het ontwerp).

De aanvrager die in een andere Unie-Staat overeenkomstig de in die Unie-Staat geldende voorschriften een aanvraag tot erkenning van het kwekerscertificaat heeft ingediend, geniet ter verkrijging van het kwekerscertificaat in België voor hetzelfde ras een recht van voorrang mits hij :

a) een verzoek tot bescherming van het kweekprodukt evenals een beroep op de voorrang van de eerste aanvraag indient binnen de twaalf maanden na de neerlegging van de eerste aanvraag;

b) binnen de drie maanden na de indiening van de in a) voorziene aanvraag, een door de bevoegde autoriteit in de Unie-Staat, die de eerste aanvraag ontvangen heeft, gewaarmerkt afschrift van de aldaar door hem ingediende stukken overlegt, en

.../...

c) binnen een termijn van vier jaar na het verstrijken van de in a) bedoelde termijn een aanvraag tot het verkrijgen van het kwekerscertificaat indient.

Artikel 11 (artikel 12 van het ontwerp).

De Koning bepaalt de duur van de bescherming die voor elke aan deze wet onderworpen soort of soortgroep wordt verleend.

De duur van de bescherming mag niet minder zijn dan vijftien jaar en, voor vruchtbomen en hun onderstammen, wijnstokken, bos- en sierbomen, niet minder dan achttien jaar. De maximumduur mag vijfentwintig jaar niet overschrijden.

De beschermingsduur gaat in vanaf de verlening van het kwekerscertificaat.

HOOFDSTUK II. - VERLENING VAN HET KWEKERSCERTIFICAAT.

Artikel 12 (artikel 13 van het ontwerp).

In het Ministerie van Landbouw richt de Koning onder de benaming "Dienst tot bescherming van kweekprodukten" een speciale dienst in, belast met het afleveren van het kwekerscertificaat.

Artikel 13.-

De Dienst houdt een register van de aanvragen om een kwekerscertificaat en een register van de verleende kwekerscertificaten, Rassenregister genaamd.

.../...

Artikel 14 (artikel 14 van het ontwerp).

De Dienst wordt bijgestaan door een wetenschappelijke raad die samengesteld is uit personen die inzonderheid bevoegd zijn op het gebied van de rechtsgeleerdheid, genetica, plantkunde of fitotechnica.

De taak, de samenstelling en de werking van de Raad en van zijn afdelingen worden door de Koning geregeld. De leden van de Raad worden door de Koning benoemd en ontslagen.

Artikel 15 (artikel 15 van het ontwerp).

De aanvraag om een kwekerscertificaat wordt tot de Dienst gericht. De Koning bepaalt de voorwaarden waaraan zij moet voldoen om in het register van de aanvragen te worden ingeschreven en wanneer ze rang neemt. Hij regelt de wijze waarop de inschrijving wordt bekendgemaakt en stelt de termijn vast binnen welke eenieder die van een belang kan doen gelden, zijn opmerkingen kan indienen.

Artikel 16.-

Elke wijziging in de aanvraag geeft aanleiding tot een nieuwe bekendmaking en doet een nieuwe termijn voor opmerkingen ingaan.

Artikel 17 (artikelen 16, 19 en 20 van het ontwerp).

Het kwekerscertificaat wordt verleend na een onderzoek naar het bestaan van de in artikelen 3 tot 8 gestelde voorwaarden en na onderzoek van de eventueel ingediende opmerkingen.

Het ras waarvoor een kwekerscertificaat is verleend wordt door de Dienst in het Rassenregister ingeschreven.

.../...

Artikel 18 (artikel 18 van het ontwerp).

§ 1. Het onderzoek wordt geleid door de Dienst die zich kan laten bijstaan door de Raad, bedoeld in artikel 14.

De bevindingen van de Dienst en van de Raad worden medegedeeld aan de aanvrager. Deze kan inzage nemen van het dossier en opmerkingen indienen.

Wie opmerkingen heeft gemaakt ontvangt mededeling van het besluit van het onderzoek omtrent zijn opmerkingen. Op zijn verzoek kan de Dienst hem toelaten inzage te nemen van het gedeelte van het dossier met betrekking tot zijn opmerkingen. Hij kan zijn opmerkingen verder toelichten.

De Koning stelt de termijnen vast binnen dewelke de in dit artikel bedoelde opmerkingen dienen te worden ingediend.

§ 2. De beslissing waarbij de Dienst de aanvraag om een kwekerscertificaat verwerpt of de opmerkingen afwijst, is met redenen omkleed.

Artikel 19.-

De aanvrager en hij die opmerkingen heeft gemaakt zijn gehouden alle inlichtingen, bescheiden, plantgoed en zaaizaad, die voor het onderzoek nodig worden geacht, aan de Dienst voor te leggen.

Artikel 20 (artikel 18.3 van het ontwerp).

De Koning is gemachtigd overeenkomsten af te sluiten met buitenlandse wetenschappelijke instellingen met het oog op het onderzoek van kweekprodukten en daarvoor de nodige toepassingsmaatregelen te treffen.

HOOFDSTUK III. - RECHTEN EN VERPLICHTINGEN VAN DE HOUDER VAN EEN KWEKERSCERTIFICAAT.

Afdeling 1. Licenties en dwanglicenties.

Artikel 21 (artikel 21 van het ontwerp).

§ 1. De houder van een kwekerscertificaat heeft het uitsluitend recht de voortbrenging voor handelsdoeleinden van geslachtelijk of ongeslachtelijk teeltmateriaal van het ras en het verhandelen ervan aan zijn voorafgaande toestemming en aan de door hem gestelde voorwaarden te onderwerpen. Hij kan licenties verlenen.

Tot het ongeslachtelijk teeltmateriaal wordt mede de hele plant gerekend.

Het recht van de houder strekt zich uit tot het sierplanten of delen ervan die in de regel voor andere doeleinden dan voor vermeerdering worden verhandeld, indien zij zijn gebruikt als vermeerderingsmateriaal voor de voortbrenging van sierplanten of snijbloemen voor de handel.

§ 2. De Koning mag, voor door hem aan te wijzen botanische geslachten of soorten, aan de kwekers een recht verlenen dat verder strekt dan dat omschreven in § 1 van dit artikel. Dit recht kan zich uitstrekken tot het verhandelde eindprodukt.

De Koning kan het genot van deze beschikking beperken tot de onderdanen van de Unie-Staten die een gelijk recht verlenen, alsmede tot de natuurlijke en rechtspersonen die hun woonplaats of zetel in één van die Staten hebben.

.../...

Artikel 22 (artikel 22 van het ontwerp).

De bepalingen van artikel 21, § 1, zijn niet van toepassing voor zover de produktie of het in stand houden van vermeerderingsmateriaal van een ras uitsluitend geschiedt voor wetenschappelijk onderzoek of voor het tot stand brengen van nieuwe rassen.

De toestemming van de houder van het kwekerscertificaat is wel vereist wanneer het nieuwe ras telkens moet worden gebruikt voor de voortbrenging met handelsdoeleinden van een ander ras.

Artikel 23 (artikel 23 van het ontwerp).

De houder van een kwekerscertificaat geeft onverwijld aan de Dienst, op de wijze door de Koning bepaald, kennis van de door hem in België afgeleverde licenties. Deze licenties worden in het Rassenregister ingeschreven.

Artikel 24 (artikel 24 van het ontwerp).

Het uitsluitend recht van de houder van een kwekerscertificaat kan slechts om redenen van algemeen belang beperkt worden en dit bij wege van dwanglicentie afgeleverd door de Dienst in de door de Koning bepaalde voorwaarden.

Alleen de rassen behorende tot een van de soorten die nuttig zijn voor nijverheidsdoeleinden of voor het mensenleven kunnen het voorwerp van een dwanglicentie uitmaken; zij wordt verleend (inzonderheid) wanneer de Minister, na advies van de Raad, oordeelt dat hun verspreiding te beperkt is ten aanzien van de vraag op de binnenlandse markt of wanneer zij tegen te hoge prijzen verhandeld worden.

.../...

Een dwanglicentie mag alleen verleend worden aan een of meer natuurlijke of rechtspersonen die de vereiste wetenschappelijke, professionele en materiële waarborgen bieden. Zij wordt in het Rassenregister ingeschreven.

De houder van een kwekerscertificaat heeft recht op een billijke vergoeding ten laste van de beneficiant van de dwanglicentie, tenzij er reden is om die vergoeding ten laste van de Schatkist te leggen.

Afdeling 2. Opeising.

Artikel 25 (artikel 26 van het ontwerp).

Het kwekersrecht komt toe aan de persoon die het nieuwe ras gewonnen of gevonden heeft, of aan zijn rechtverkrijgende.

Wanneer de kweker in dienstverband staat, komt dit recht toe aan de werkgever, tenzij anders is overeengekomen.

Wanneer het nieuwe ras in samenwerking is gewonnen, komt het recht in overdeeldheid toe aan wie heeft samengewerkt, tenzij anders is overeengekomen.

Indien twee of meer natuurlijke of rechtspersonen onafhankelijk van elkaar, een nieuw ras hebben gewonnen, komt het kwekersrecht toe aan de eerste aanvrager.

.../...

Artikel 26 (artikel 25 van het ontwerp).

De vordering tot opeising op het geheel of op een onverdeeld deel van het kwekersrecht, moet worden ingesteld binnen vijf jaar na de aflevering van het kwekerscertificaat.

De Dienst wordt, op de wijze door de Koning bepaald, door de verzoeker in kennis gesteld van de vordering.

Artikel 27 (artikel 27 van het ontwerp).

De te goeder trouw vóór de vordering tot opeising van een kwekersrecht verkregen licenties, blijven geldig ten aanzien van de nieuwe houder van het kwekerscertificaat.

Afdeling 3. Verzaking en overdracht (tekst ter vervanging van de artikelen 28, 29 en 30 van het ontwerp).

Artikel 28 (artikelen 28 en 30, eerste lid, van het ontwerp).

De houder van een kwekerscertificaat kan zijn recht verzaken.

De verzaking heeft slechts uitwerking vanaf de inschrijving in het Rassenregister.

Artikel 29 (artikel 30, tweede lid van het ontwerp).

De inschrijving van de verzaking kan niet geschieden wanneer uit inschrijvingen in het Rassenregister blijkt dat er personen zijn die rechten met betrekking tot het kwekersrecht of licenties hebben verkregen of die een rechtspleging hebben ingesteld tot opeising van het kwekersrecht, tenzij die personen met de verzaking instemmen.

.../...

Artikel 30 (artikel 28partim van het ontwerp).

De Koning bepaalt de vormen en termijnen die voor de uitvoering van de artikelen 28 en 29 in acht dienen te worden genomen.

Artikel 31 (artikel 29 van het ontwerp).

De houder van een kwekerscertificaat kan zijn recht geheel of gedeeltelijk overdragen.

De overdracht wordt bij geschrift vastgesteld en, in de door de Koning bepaalde vormen en termijnen, aan de Dienst betekend.

Zij kan aan derden eerst worden tegengesteld vanaf de inschrijving in het Rassenregister.

HOOFDSTUK IV. - VERVAL EN NIETIGHEID.

Afdeling 1. Verval.

Artikel 32 (artikel 31 van het ontwerp).

§ 1. De Dienst stelt, op de wijze door de Koning bepaald, het verval vast van het recht op het kwekerscertificaat, wanneer de houder of de licentiehouder niet meer in staat is op verzoek van de Dienst het teeltmateriaal te verschaffen dat moet toelaten het nieuwe ras te verkrijgen met de morfologische en fysiologische eigenschappen die ten tijde van het verlenen van het kwekerscertificaat zijn vastgesteld.

.../...

§ 2. Van zijn recht kan door de Dienst worden vervallen verklaard, de houder van een kwekerscertificaat :

a) die nalaat, binnen een voorgeschreven termijn en na te zijn aangemaand, aan de Dienst het teeltmateriaal, de bescheiden en inlichtingen te verschaffen die nodig worden geoordeeld voor de controle van het nieuwe ras of die niet toelaat dat hetgeen voor de instandhouding van het ras wordt gedaan, wordt onderzocht;

b) die in gebreke blijft, na de door de Koning voorgeschreven termijnen, de in artikel 43, 2° bepaalde verplichting te vervullen.

§ 3. Van het verval wordt in het Rassenregister melding gemaakt.

Afdeling 2. Nietigheid.

Artikel 33 (artikel 32 van het ontwerp).

Het kwekerscertificaat wordt door de Dienst nietig verklaard indien blijkt dat de bij artikel 4 bepaalde voorwaarden ten tijde van de aflevering van het certificaat niet waren vervuld.

De nietigheid wordt vastgesteld, hetzij op verzoek van ieder belanghebbende, hetzij van ambtswege; zij wordt aan de houder van het certificaat betekend.

Van de nietigheid wordt in het Rassenregister melding gemaakt.

.../...

HOOFDSTUK V. - DE NAMAAK.

Artikel 34 (artikel 33 van het ontwerp).

Als daden van namaak worden beschouwd, het wetens en zonder de toestemming van de houder van het kwekerscertificaat :

a) voortbrengen voor handelsdoeleinden en verhandelen van geslachtelijk of ongeslachtelijk teeltmateriaal van een door het kwekerscertificaat beschermd ras, inbegrepen sierplanten of delen ervan, die in regel voor andere doeleinden dan voor vermeerdering worden verhandeld;

b) bij elke vermeerderingscyclus elementen van geslachtelijk of ongeslachtelijk teeltmateriaal van een door het kwekerscertificaat beschermd ras herhaaldelijk gebruiken om een ander ras, met het oog op de verhandeling ervan, voort te brengen.

Artikel 35 (artikel 34 van het ontwerp).

Een vordering wegens namaak kan worden ingesteld na de verlening van het kwekerscertificaat.

Zij kan strekken tot :

1° de verbeurdverklaring van de door namaak verkregen voorwerpen;

2° het ophouden van de namaak;

3° het betalen van een herstelvergoeding voor de door de namaak veroorzaakte schade.

In afwijking van het bepaalde in het eerste lid, kan de vordering tot ophouding worden ingesteld vanaf de inschrijving in het Register van de aanvrager als bedoeld in artikel 15.

.../...

Artikel 36 (artikelen 35, 36 en 37 van het ontwerp).

In afwachting dat de Dienst uitspraak over de aanvraag tot het verlenen van het kwekerscertificaat heeft gedaan, kan de rechtbank het ophouden van de daden van namaak bevelen.

Zij kan aan de verzoeker de verplichting opleggen een borgsom in consignatie te geven.

Wanneer de Dienst een gunstige beslissing treft, wordt de borgsom op vertoon van het kwekerscertificaat teruggestort.

Ingeval de Dienst de aanvraag tot het bekomen van het kwekerscertificaat afwijst, moet hij die het ophouden bekwam de andere partij schadeloos stellen.

HOOFDSTUK VI. - GESCHILLEN (aan het ontwerp toegevoegde artikelen).

Artikel 37.-

§ 1. Geschillen over burgerlijke rechten die hun oorsprong vinden in deze wet, vallen onder de bevoegdheid van de rechtbank van eerste aanleg.

Onder de bevoegdheid van die rechtbank vallen ook de geschillen betreffende de gegrondheid van de aanvraag tot het verkrijgen van het certificaat, betreffende de weigering, de afgifte, het verval en de nietigheid van dat certificaat. De rechtsvordering heeft geen schorsende kracht. Is het geschil echter ontstaan in de loop van het administratief onderzoek van de aanvraag tot het verkrijgen van het certificaat, dan kan de dienst op vordering van een partij in het

rechtsgeding de afgifte van het certificaat opschorten tot de rechtbank uitspraak heeft gedaan.

Heeft de rechtsvordering betrekking op het recht van intellectuele eigendom en is zij niet ingesteld tegen de Staat, dan moet de eisende partij de Staat in de zaak roepen.

§ 2. Iedere in § 1 bedoelde aanvraag en iedere beschikking op een zodanige aanvraag worden ingeschreven, naargelang van het geval, in het register der aanvragen of in het Rassenregister.

Artikel 38.-

Artikel 569, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek wordt aangevuld met de volgende bepaling :

"19° van de vorderingen als bedoeld in artikel 37 van de wet van ... tot bescherming van kweekprodukten".

Artikel 39.-

Artikel 627, 5°, van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

"5° de rechter van de plaats van de namaking, wanneer het gaat om vorderingen inzake namaak, auteursrechten, uitvindingsoktrooien en bescherming van kweekprodukten".

Artikel 40.-

Artikel 1481, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, wordt door de volgende bepaling vervangen :

.../...

"De houders van oktrooien, de houders en aanvragers van kwekerscertificaten, hun rechthebbenden en de titularissen van het auteursrecht kunnen, met toelating van de rechter die zij op verzoekschrift verkregen hebben, door een of meer deskundigen die deze magistraat aanwijst, doen overgaan tot de beschrijving van de toestellen, machines, werken, rassen, teeltmateriaal en alle voorwerpen en werkwijzen waarvan beweerd wordt dat zij nagemaakt zijn, evenals van de plans, documenten, berekeningen, geschriften, planten of delen van planten waaruit de beweerde namaak kan blijken en van de gereedschappen die rechtstreeks gediend hebben om de aangeklaagde vervaardiging te plegen".

Artikel 41.-

In artikel 1482 van hetzelfde Wetboek, worden de woorden "Het oktrooi" vervangen door de woorden "Het oktrooi, het kwekerscertificaat of een door de Dienst tot bescherming van kweekprodukten voor echt verklaard afschrift van de ingeschreven aanvraag".

Artikel 42.-

Van de rechterlijke beslissingen over de geschillen als bedoeld in artikel 37, § 1, eerste lid, deelt de griffier kosteloos een afschrift mede aan de Dienst, binnen de maand van de uitspraak, dat onverminderd het bepaalde in artikel 792 van het Gerechtelijk Wetboek wat de andere in artikel 37 bedoelde geschillen betreft.

HOOFDSTUK VII. - SLOT- EN OVERGANGSBEPALINGEN.

Artikel 43 (artikel 38 van het ontwerp).

De Koning bepaalt, volgens de geslachten, soorten of rassen :

1° het recht dat de aanvrager moet betalen voor het indienen van zijn aanvraag;

2° het jaarlijks recht dat de houder van het kwekersrecht dient te betalen.

Artikel 44 (artikel 39 van het ontwerp).

De Koning bepaalt ook :

1° de rechten verschuldigd voor de inschrijvingen die door de Dienst worden verricht overeenkomstig de artikelen ...;

2° de rechten verschuldigd voor door de Dienst afgegeven uittreksels en afschriften.

Voorafbetaling van de in dit artikel genoemde rechten kan worden gevorderd.

Artikel 45 (artikel 40 van het ontwerp).

De van de rechten voortkomende ontvangsten worden aangewend voor de uitgaven die door de Dienst zijn vastgelegd voor (de bezoldiging van de leden van de Raad, voor de bezoldiging van de deskundigen, voor reizen in het buitenland, voor het uitgeven van een blad, ...).

Ontvangsten en uitgaven worden geboekt in een speciaal fonds, uitgetrokken op de afzonderlijke sectie van de begroting van het Ministerie van Landbouw.

Het speciaal fonds wordt beheerd door de Minister van Landbouw; de rekenplichtige die de ontvangsten heeft verricht, beschikt rechtstreeks over het tegoed van het speciaal fonds.

Bij het afsluiten van elk begrotingsjaar wordt het overschot van de ontvangsten op de uitgaven dat ... frank

Artikel 46 (artikel 41 van het ontwerp).

De aanvragen tot het bekomen van een kwekerscertificaat of tot het toepassen van de artikelen 24, 28 en 31 worden in een van 's lands talen opgemaakt.

Gaan zij uit van een in het buitenland gevestigde aanvrager, dan dienen zij in het Nederlands of in het Frans te zijn gesteld, of, zo niet, vergezeld te zijn van een vertaling in één van die talen.

Artikel 47 (artikel 44 van het ontwerp).

De inschrijvingen en vermeldingen opgelegd bij de artikelen 15, 16, 17, 23, 24, 26, 28, 31, 32 en 33 worden door de Dienst bekendgemaakt op de wijze door de Koning bepaald.

Artikel 48 (artikel 45 van het ontwerp).

§ 1. Indien vóór de inwerkingtreding van deze wet, een ras het voorwerp heeft uitgemaakt :

a) van een uitvindingsoktrooi bekomen in België;

b) van een oktrooi of van een titel van bescherming bekomen in een der Unie-Staten;

c) van een inschrijving op de Belgische rassenlijst opgemaakt krachtens het koninklijk besluit van 25 maart 1952 tot inrichting van de keuring van zaaizaad en pootgoed voor land- en tuinbouw of op de nationale rassencatalogus voor landbouwgewassen opgemaakt krachtens het koninklijk besluit van 12 mei 1972 betreffende de nationale rassencatalogus voor landbouwgewassen of van een inschrijving ...,

.../...

kan de kweker, binnen een jaar na de inwerkingtreding van deze wet, de toepassing van deze wet aanvragen, zonder dat handelingen van algemene bekendheid, in de zin van artikel 4, § 1, ontstaan na de verkrijging van bedoelde oktrooien of titel of van de in lid c) voorziene inschrijvingen, hem tegengeworpen kunnen worden.

§ 2. In geval van toepassing van de bepalingen van dit artikel en onder voorbehoud van het onderzoek naar de nieuwheid, bestendigheid, homogeniteit en benaming :

1. moet voor het betrokken ras, aan die voorwaarden voldaan zijn op het ogenblik van de neerlegging van de oktrooi- of titelaanvraag, of van de inschrijving op de officiële Belgische rassenlijst of in het register van een representatieve Belgische beroepsvereniging;
2. zal de duur der volgens artikel 11 van deze wet toegestane bescherming verminderd worden met de tijd verlopen tussen de aanvankelijke inschrijving, zoals deze hierboven is bepaald, en de inschrijving in het register der aanvragen.

Deze bepaling is eveneens van toepassing op de rassen waarvoor, vóór de inwerkingtreding van deze wet, in een of meerdere Unie-Staten de in het verdrag voorziene bescherming werd verkregen.

.../...

Artikel 49 (artikel 46 van het ontwerp).

Deze wet treedt in werking op een door de Koning te bepalen datum en uiterlijk één jaar na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

Gegeven te ,

VAN KONINGSWEGE,

De Minister van Landbouw,
De Minister van Financiën,
De Minister van Justitie".

I.

TENEUR DU PROJET.

Le projet de loi sur la protection des obtentions végétales s'inscrit dans le prolongement de la convention pour la protection des obtentions végétales signée à Paris le 2 décembre 1961. L'avant-projet de loi tendant à obtenir l'approbation de cette convention par les Chambres fait l'objet d'un avis distinct de la section de législation du Conseil d'Etat.

Suivant son article 1er ladite convention entend en premier lieu "reconnaître" à l'obtenteur d'une variété végétale nouvelle ou à son ayant cause "un droit" -le texte néerlandais qui est une traduction de la seule version originale, celle en langue française, dit "een recht toekennen" - que chacun des Etats parties à la convention peut reconnaître par l'octroi d'un titre de protection (article 2) et qui a pour effet de soumettre à l'autorisation préalable de l'obtenteur (article 5) la production à des fins commerciales, de même que la mise en vente et la commercialisation du matériel de reproduction ou de multiplication original.

Le présent projet de loi sur la protection des obtentions végétales a pour but, ainsi que l'explique l'exposé des motifs, d'introduire dans la législation nationale les règles qu'en signant la convention, la Belgique s'est engagée à établir. Pour assurer la protection qu'envisage la convention le projet prévoit l'institution d'un "certificat d'obtention" que peut se faire délivrer au Ministère de

.../...

l'Agriculture la personne qui établit être l'obtenteur d'une variété nouvelle, suffisament stable et homogène, dont elle précise la dénomination. Le titulaire d'un certificat d'obtention acquiert, dans les limites de la loi et des éventuels arrêtés d'exécution de celle-ci, le droit exclusif aux profits à provenir des obtentions végétales protégées, droit dont la reconnaissance peut être poursuivie devant les tribunaux. La loi en projet prévoit en outre la création auprès du Ministère de l'Agriculture d'un service spécial de la protection des obtentions végétales, fixe les modalités qui régissent les demandes d'octroi du certficat d'obtention et l'octroi de celui-ci, détermine comment il est renoncé au bénéfice du certificat, énonce les cas qui donnent lieu à déchéance ou nullité du droit d'obtention, définit les faits de contrefaçon et précise les moyens dont disposent le demandeur, le titulaire d'un certificat d'obtention et le tiers intéressé pour faire valoir, soit leur revendication soit leur droit, devant le juge qu'elle désigne. Enfin la loi en projet prévoit la perception de certaines redevances au profit d'un fonds spécial ouvert au budget du Ministère de l'Agriculture.

II.

OBSERVATION CONCERNANT LA DIVISION DU PROJET.

Le projet de loi comprend 46 articles groupés en 6 chapitres. L'article 1er n'est pas englobé dans cette division, ce qui s'écarte des règles habituelles de présentation d'un texte normatif. La proposition de texte jointe à l'avis remédie à cet inconvénient.

.../...

Le projet de loi, d'autre part recourt à une numérotation particulière pour les alinéas formant un article, ce qui se justifie peut-être pour les dispositions prévues à l'article 1er, lequel définit les termes employés dans la suite du texte, mais est superflu et contraire à l'usage dans les autres articles.

III.

OBSERVATIONS PARTICULIERES.

A. CHAPITRES Ier. (articles 1er à 12 du projet).

Article 2.

Du commentaire dont l'exposé des motifs entoure cet article, il ressort que celui-ci a pour but d'exclure, en application des dipositions du traité, la protection par la voie du brevet d'invention.

Les mots "à l'exclusion de tout autre mode de protection" semblent trop larges.

Par la référence qu'il fait à la loi du 11 juillet 1969 relative aux pesticides et aux matières premières pour l'agriculture, l'horticulture, la sylviculture et l'élévage, l'article 21,1 prévoit qu'il convient de tenir également compte de ce que les variétés des espèces agricoles ou horticoles destinées à être commercialisées en Belgique, peuvent aussi être régies, par le règlement de la CEE en matière, notamment, de culture et de valeur d'utilisation.

.../...

Le texte de l'article commenté, qui deviendra l'article 1er eu égard à l'observation faite au sujet de la division du projet, exprimerait mieux les intentions du Gouvernement s'il était rédigé comme suit :

"Article 1er. (article 2 et 21, alinéa 1er du projet).

La présente loi règle la protection des obtentions végétales.

Sans préjudice des dispositions de la loi du 11 juillet 1969 relative aux pesticides et aux matières premières pour l'agriculture, la sylviculture et l'élevage ainsi que des dispositions des arrêtés pris en exécution de cette loi, il peut être délivré pour l'obtention végétale appartenant aux espèces et variétés déterminées par le Roi et qui satisfont aux conditions fixées par la présente loi, un certificat d'obtention qui confère au titulaire le droit exclusif de produire et de commercialiser l'obtention végétale protégée.

La protection organisée par la présente loi exclut celle de la législation sur les brevets".

Articles 7 à 9 .

L'indication de la dénomination étant l'une des quatre conditions régissant l'octroi du certificat d'obtention, il ne se recommande pas de consacrer aux articles traitant de la dénomination un chapitre distinct.

.../...

Mieux vaudrait supprimer la section 2 du chapitre Ier de même que son intitulé "La dénomination variétale" ainsi que l'autre subdivision en sections figurant dans ce chapitre et leurs intitulés.

L'alinéa 2 de l'article 7 fait pendant, semble-t-il, à la disposition de l'article 13 (4), in fine, de la Convention, suivant laquelle la dénomination ne devra être définitivement arrêtée qu'au moment de la délivrance du titre de protection. Le caractère provisoire de la dénomination se justifie en raison de la nécessité, lors de la délivrance du certificat d'obtention, de vérifier sur le plan international si la dénomination est bien nouvelle.

Aux termes des articles 8 et 9 le Roi définit les conditions auxquelles doit satisfaire la dénomination variétale ainsi que les conditions de son emploi. Il détermine aussi les conditions du dépôt, de l'examen et de la publication de celle-ci. Une disposition comme celle de l'article 7 alinéa 2 peut être comprise parmi ces conditions. Son insertion dans le texte de la loi en projet, apparaît dès lors comme superflue. L'alinéa 2 de l'article 7 peut être omis sans inconvénient.

Le Conseil d'Etat reprenant à l'article 15 du texte qu'il propose le pouvoir que l'article 9 du projet confère au Roi, ce dernier article peut être lui aussi supprimé.

.../...

Article 10.

A propos de la disposition 3. de cet article, le Conseil d'Etat relève qu'en dehors du champ d'application de la Convention lorsqu'il s'agit d'une variété d'obtenue hors de la Belgique et qu'il n'existe pas de réciprocité, la disposition abandonne au Ministre, le conseil scientifique entendu, le soin non seulement de décider quelles variétés sont bénéfiques pour l'agriculture, l'horticulture et la sylviculture belges, mais aussi de déterminer, pour ces variétés , les conditions d'octroi du certificat d'obtention ainsi que les limitations non prévues par la Convention auxquelles cet octroi sera soumis.

Un pouvoir résiduel aussi étendu devrait être attribué au Roi plutôt qu'au Ministre.

Compte tenu de cette observation la rédaction suivante est suggérée pour ce paragraphe :

"Article 10.-

§ 3. Si la Convention ne prévoit pas la protection de la reconnaissance et si la réciprocité visée au § 2 ne peut pas être invoquée, le Roi fixe, le Conseil entendu, les modalités de l'octroi du certificat d'obtention pour la variété qui, obtenue hors de Belgique, est jugée bénéfique pour l'agriculture , l'horticulture et la sylviculture belges. Le Roi peut apporter des limitations que la Convention ne prévoit pas".

.../...

Article 12.

Conformément à l'article 8 de la Convention, cet article dispose au premier alinéa que la durée de la protection accordée à l'obtenteur ne peut être inférieure à quize années "à partir de la délivrance du certificat d'obtention". Le 2.du même article prévoit cependant un autre point de départ. Cette dérogation fait écho, selon le fonctionnaire délégué, à la disposition de l'article 35 du projet en vertu duquel le demandeur, en cas de contrefaçon, dispose d'une action en cessation dès avant l'octroi du certificat d'obtention, et cela à partir de l'inscription de la demande dans le registre. Cette disposition est donc étrangère à proprement parler à la durée de la protection accordée et elle ne peut, à l'article 12, qu'engendrer la confusion . Elle serait mieux à sa place à l'article qui traite de l'action en cessation (voir article 35 du texte proposé par le Conseil d'Etat).

B. CHAPITRE II.(articles 13 à 20 du projet).

1. Service de la protection des obtentions végétales.

Les articles 13 et 14 sont relatifs à la création, à la composition et au fonctionnement du Service de la protection des obtentions végétales.

.../...

Ainsi qu'il a été dit plus haut et afin de remplir la condition fixée par l'article 30, § 1er, b, de la convention, lequel prévoit que chaque Etat de l'Union s'engage à établir un service spécial de la protection des obtentions végétales ou à charger un service déjà existant de cette protection, l'article 13 du projet prévoit, comme l'explique l'exposé des motifs, l'institution d'un Service spécial au Ministère de l'Agriculture.

Il est communément admis que le Roi règle le fonctionnement interne des départements ministériels, en vertu des pouvoirs qu'il puise dans les articles 29, 65 et 66 de la Constitution. Le Roi a donc le pouvoir de créer le "Service" envisagé sans qu'une disposition légale particulière soit requise à cet effet .

Le souci de satisfaire à l'obligation imposée par la convention, explique semble-t-il, l'insertion de cette disposition dans le texte du projet.

*

* *

Le texte de l'article 13 est conçu comme suit :

.../...

"Article 13.-

Il est institué auprès du Ministère de l'Agriculture un Service de la protection des obtentions végétales".

Selon le fonctionnaire délégué l'intention n'est pas de créer un organisme parastatal. Le projet de loi s'en remet en conséquence au Roi de l'organisation du service départemental qui sera nécessaire.

2. Système de reconnaissance du droit d'obtention prévu par le projet.

Les articles 15 à 19 du projet comportent des dispositions réglant la reconnaissance du droit d'obtention.

Comme il a déjà été exposé il sera institué un Service qui, suivant l'article 14 du projet, sera assisté d'un Conseil scientifique.

Le système de reconnaissance du droit d'obtention, tel que le conçoit le projet, peut se résumer comme suit :

- introduction auprès du Service de la demande tendant à l'octroi du certificat d'obtention ;
- examen de la demande par le Service, l'avis du Conseil étant facultatif ;
- octroi du certificat par le Service ou rejet de la demande, une décision motivée étant requise dans ce dernier cas.

.../....

Au sujet de l'organisation et du fonctionnement du Conseil le fonctionnaire délégué a précisé qu'il est envisagé de créer des sections distinctes pour l'agriculture, l'horticulture et la sylviculture, chacune d'elles étant composée de personnes compétentes en la matière. Une quatrième section, la section d'appel, qui aurait à connaître des recours formés contre les décisions de rejet du Service, se composerait d'un juriste et de plusieurs experts qui ne peuvent faire partie d'aucune des trois premières sections.

Ce système est inspiré manifestement du système néerlandais mis au point dans la"Zaaizaad- en Plantgoedwet" du 6 octobre 1966. Cette loi, en effet, prévoit en son article 5 la création d'un "Raad voor het kwekersrecht", comprenant une section centrale, une section des plantes agricoles, une section des plantes horticoles et une section d'appel, dont la loi règle en détail la composition et le fonctionnement. Le "Raad voor het kwekersrecht" se présente comme un organe autonome qui statue, notamment, sur la reconnaissance du droit d'obtention et qui, en sa section d'appel connaît, comme juridiction du second degré, des appels frappant les décisions rendues en première instance par les autres sections.

Le système que préconise le projet est différent. Le Conseil y semble conçu, d'une part, comme un organe d'avis en matière d'octroi du certificat d'obtention (article 18 du projet) qui assiste, en tant

.../...

qu'organe scientifique consultatif, le Service dans l'exercice de sa mission (article 14 du projet), d'autre part, comme une entité administrative qui statue sur les recours introduits contre les décisions de rejet du Service (article 19 du projet). Le Conseil d'Etat estime qu'une telle formule n'est guère heureuse non seulement parce qu'elle accumule dans le chef d'une même entité administrative des attributions fort divergentes mais aussi parce que la section d'appel envisagée ne pourra, en raison de la nature des contestations susceptibles de surgir, les trancher définitivement ainsi qu'il sera exposé ci après.

Le Conseil d'Etat constate en effet à l'examen du texte que les contestations auxquelles peuvent donner lieu la demande ou l'obtention d'un certificat, la délivrance ou le refus de ce certificat seront variées. En tant qu'elles portent sur l'existence dans le chef d'une personne, des conditions objectives mises par la loi à l'obtention d'un certificat, elles touchent à un droit intellectuel dont le caractère civil n'est pas discutable; dès lors, elles ressortissent au contentieux civil qui, en vertu de l'article 92 de la Constitution, est déféré aux juridictions de l'ordre judiciaire.

.../...

Des contestations élevées au cours de l'instruction de la demande d'octroi d'un certificat d'obtention, peuvent certes amener l'administration à refuser le certificat. L'intervention de l'administration ne pourrait toutefois avoir pour objet ni pour résultat de trancher les questions relatives à un droit subjectif à caractère civil.

Les contestations concernant ce droit peuvent naître à divers moments.

Au cours de l'examen de la demande par l'administration, tout intéressé - puisqu'aucune disposition de la loi en projet ou du traité ne l'en empêche - peut se pourvoir devant les tribunaux de l'ordre judiciaire pour faire reconnaître son droit, qu'il conteste ou non simultanément la demande en obtention de certificat faite par une autre personne.

Après le refus du certificat, la personne qui se l'est vu refuser peut faire reconnaître son droit par les mêmes tribunaux.

Après la délivrance du certificat, des contestations peuvent être élevées soit par la personne qui entend établir que le droit de propriété intellectuelle - et dès lors le droit d'obtenir le certificat - existe dans son chef et non dans le chef de la personne à qui l'administration a délivré le certificat,

.../...

soit encore par toute personne justifiant de l'intérêt et de la qualité requis par les articles 17 et 18 du Code judiciaire, pour contester, dans le chef de la personne qui aurait obtenu ce certificat, l'existence d'un droit de propriété intellectuelle, au motif, qu'une des conditions objectives exigées par la loi ne serait pas remplie.

L'action judiciaire, telle qu'elle est ainsi déterminée, n'a pour objet que l'existence ou l'inexistence d'un droit civil; elle n'est pas et ne pourrait être un recours pour excès ou détournement de pouvoir; elle ne peut donc avoir pour objet d'annuler ou de rendre sans effets erga omnes la décision administrative que constitue l'octroi, par le service compétent, d'un certificat à une personne déterminée. Si les cours et tribunaux doivent se refuser à appliquer les décisions administratives qui ne seraient pas légales, elles n'ont toutefois pas compétence pour les annuler ou les priver erga omnes de leurs effets. La séparation des pouvoirs implique que le pouvoir judiciaire ne puisse faire d'injonction à l'administration et notamment lui enjoindre de suspendre l'examen administratif de la demande de certificat, l'action administrative étant revêtue de certains caractères qui lui sont propres et qui ne peuvent pas lui être contestés.

.../...

Si, le pouvoir exécutif et le pouvoir judiciaire doivent rester dans le cadre de leurs attributions constitutionnelles, il paraît néanmoins judicieux, en l'espèce, de prévoir, en tout état de cause, que l'Etat belge -qui doit assurer sa protection aux obtenteurs de certificats- soit juridiquement mis à même de connaître les décisions judiciaires rendues en matière d'obtentions végétales et relatives au droit de propriété intellectuelle. Si l'action judiciaire qui a pour objet la reconnaissance de ce droit est mue contre l'Etat par une personne qui s'est vu refuser un certificat, le problème ne se pose pas puisque l'Etat a été partie à la cause et que le jugement est connu de lui et peut lui être signifié. Dans le cas où la contestation se meut en dehors de lui, entre deux personnes qui revendiquent l'une et l'autre ce droit, l'Etat ignorera juridiquement la décision judiciaire intervenue; elle ne lui sera, en tout cas, pas opposable puisqu'il n'a pas été partie ou appelé à la cause. La solution la plus simple paraît d'obliger le demandeur à mettre l'Etat à la cause, dans tous les cas, afin que le jugement à intervenir lui soit déclaré commun.

Si le tribunal reconnaît au titulaire du certificat le droit de propriété intellectuelle, il n'y a pas de problème puisque le droit de propriété et le certificat sont réunis en ce cas dans le chef de la même personne. Si le tribunal conclut à l'inexistence

.../...

de ce droit dans le chef de la personne qui a obtenu le certificat, il appartiendra à l'administration de retirer celui-ci; si le tribunal reconnaît ce droit à une personne qui n'a pas obtenu le certificat, l'administration sera tenue de le lui délivrer. Ainsi conçus les devoirs de l'administration ne résultent pas d'injonctions du pouvoir judiciaire, mais de l'obligation générale de se conformer à la loi et au droit.

D'une part, le système proposé par le Conseil d'Etat n'implique aucune modification des règles qui président au fonctionnement de l'administration ; il ne s'écarte, d'autre part, des règles du Code judiciaire que dans la mesure où il prévoit l'appel à la cause obligatoire de l'Etat aux fins de déclaration de jugement commun.

3. Observation concernant l'article 18.

L'article 18.3 assure l'exécution de l'article 29 de la Convention.

Aux termes d'une "Recommandation" qui est annexée à la Convention et conformément à l'article 30 (2) de celle-ci, des accords particuliers peuvent être conclus entre les Etats de l'Union en vue de l'utilisation éventuelle en commun d'organismes chargés de procéder à l'examen des variétés nouvelles et au rassemblement des collections et documents de référence nécessaires. L'intention est de réaliser une internationalisation de l'examen préliminaire aux fins de l'exécution des accords conclus au sein de l'UPOV.

.../...

L'article 18.3 formule une double règle. La disposition est superflue dans la mesure où elle reproduit l'article 30 (2) de la Convention. Il conviendrait d'en omettre cette partie.

L'autre partie confère certains pouvoirs au Roi. Celle-ci devrait être complétée par une disposition habilitant le Roi à prendre les mesures d'exécution que les conventions et accords conclus requerront.

Un nouveau texte est proposé pour cette seconde partie à l'article 20.

C. CHAPITRE III. (articles 21 à 30 du projet).

1. Section 1 relative aux licences et licences obligatoires.

Article 21.

Le paragraphe 1er de cet article exécute l'article 5 (1) et (2) de la Convention. Conformément à cet article, le texte en projet devrait être complété comme suit :

- après les mots : "... de la variété" par la phrase : "Le matériel de multiplication végétative comprend les plantes entières".
- in fine, par les mots : "... au cas où elles seraient utilisées commercialement comme matériel de multiplication en vue de la production de plantes d'ornement ou de fleurs coupées".

Article 22.

Pour serrer davantage le texte de La conven-

"Toutefois l'autorisation du titulaire du certificat d'obtention est requise lorsque l'emploi répété de la variété nouvelle est nécessaire pour la production commerciale d'une autre variété".

Article 24.

Aux termes de l'article 24.2., seules les variétés utiles "à des fins industrielles ou pour la vie humaine" peuvent faire l'objet d'une licence obligatoire, "notamment" lorsque le Ministre estime, sur avis du Conseil, que leur diffusion est trop restreinte au regard de la demande sur le marché intérieur ou lorsqu'elles sont commercialisées à des prix trop élevés.

Ce texte donne lieu à deux observations. D'abord, l'adjonction du membre de phrase "à des fins industrielles ou pour la vie humaine" a pour effet d'apporter une restriction au principe, énoncé à l'article 24.1, au terme duquel des licences obligatoires peuvent être délivrées pour des raisons d'intérêt général. Sans doute l'adjonction vient-elle préciser la notion d'intérêt général, mais une restriction à la notion d'intérêt général ne se retrouve pas dans le texte de la Convention. Le sens du mot "notamment" n'est, de plus, pas clair. Généralement ce mot sert d'introduction à des développements donnés à titre d'exemple. Si telle n'était pas sa fonction en l'occurrence, il conviendrait de le supprimer.

.../...

En appréciant le pouvoir de délivrer des licences obligatoires dont le Service est investi, il importe de ne pas perdre de vue que celui-ci est seul juge de l'existence d'un intérêt général.

*

* *

A propos de l'article 24.3 du projet, il faut remarquer que c'est au tribunal qu'il appartiendra de trancher les désaccords sur la "rémunération équitable" à laquelle l'obtenteur peut prétendre à la suite de la délivrance d'une licence obligatoire.

2. Section relative à l' "action en revendication" du droit d'obtention.

Dans le texte néerlandais de cette section le mot "aanspraak" doit être remplacé par le mot plus exact "opeising".

Article 27.

Tel qu'il est formulé cet article est difficilement intelligible. D'après les éclaircissements fournis, il procéderait de la considération que le titulaire de licence de bonne foi ne connaît que l'obtenteur de dont il tient la licence et qu'il na de droits

.../...

et d'obligations qu'envers lui, notamment en ce qui concerne le versement d'indemnités. Selon le projet, les droits et les obligations du licencié subsisteront à l'égard du nouveau titulaire du certificat d'obtention. Si le détenteur d'une licence a rempli ses obligations envers le premier titulaire, il ne saurait être tenu de ces mêmes obligations envers le nouveau. Il ne devra donc pas verser une seconde fois les mêmes indemnités et le nouveau titulaire ne pourra pas lui imposer des obligations autres que celles qui sont stipulées dans la convention de licence.

L'alinéa 2 de l'article n'est, en substance, que le rappel de la règle prévue à l'alinéa 1er et peut être supprimé comme superflu.

3. Section 3 relative à la renonciation et à la cession du droit d'obtention.

Dans la version néerlandaise le terme "overdracht" doit être préféré au terme "afstand".

Article 30.

Cet article dispose que la renonciation ne peut avoir lieu sans l'accord des personnes qui, sont

.../...

titulaires de droits relatifs au droit de l'obtention, qui ont acquis des licences ou qui ont entamé une procédure en revendication du droit d'obtention.

Comme le mentionne l'exposé des motifs on veut donc dans ce cas que le Service notifie la renonciation aux personnes intéressées, et les inviter à faire connaître leurs intentions dans le délai déterminé par arrêté royal. Le texte de l'article n'impose pas cette obligation au Service.

Compte tenu de cette observation, il est suggéré en remplacement des articles 28, 29 et 30 des textes nouveaux qui forment les articles 28, 29, 30 et 31 du projet de texte accompagnant le présent avis.

D. CHAPITRE IV. (articles 31 et 32 du projet).

Article 31.

Cet article dispose au 1. que le Service constate, dans les conditions définies par le Roi, la déchéance du droit d'obtention lorsque ni l'obtenteur, ni le détenteur de licence ne sont en mesure de présenter au Service le matériel de reproduction ou de multiplication permettant d'obtenir la variété nouvelle avec les caractères qui lui étaient propres au moment de l'octroi du certificat d'obtention.

.../...

Le 2. prévoit que le Service peut constater la déchéance lorsque l'obtenteur, d'une part, refuse de fournir le matériel nécessaire au contrôle de la variété ou s'oppose aux mesures de contrôle ou, d'autre part, omet de s'acquitter des obligations financières prévues.

L'intervention de l'administration ayant, dans les deux cas, pour objet immédiat la protection du droit de propriété intellectuelle de l'obtenteur, il est souhaitable de prévoir un recours juridictionnel ainsi que le suggère la proposition de texte accompagnant le présent projet (cfr. article 37 du texte proposé par le Conseil d'Etat).

Il y a lieu au 2. de supprimer les mots "ou son ayant droit" puisqu'ils sont englobés par la définition que donne l'article 1er, sub 3.

Article 32.

Cet article traite de la nullité du droit d'obtention. La référence qui y est faite à l'article 3 est erronée ainsi qu'il appert de l'article 10 (1) de la Convention à l'exécution duquel l'article 32 pourvoit précisément. C'est à l'article 4 qu'il convient de renvoyer.

.../...

Aux termes de l'alinéa 3, l'obtenteur dont le droit a été déclaré nul, peut introduire un recours contre cette décision auprès du Conseil. Lors de l'examen des articles 15 à 19 du projet, le Conseil d'Etat a exposé les motifs pour lesquels il s'indique que le contentieux auquel le projet donnera naissance ressortisse aux cours et tribunaux. Le recours dont l'obtenteur doit pouvoir disposer contre la décision déclarative de nullité relève également de ce contentieux.

E. CHAPITRE V. (articles 33 à 37 du projet).

Article 33.

Cet article définit les actes de contrefaçon. La phrase liminaire serait plus exacte si elle était rédigée comme suit :

"Sont réputés faits de contrfaçon, le fait de, sciemment, et sans l'autorisation du titulaire du certificat d'obtention :

a)...".

Au a) et au b) il importe de préciser qu'il s'agit d'une "variété protégée par un certificat d'obtention".

.../...

Article 34.

Cet article serait rédigé plus exactement comme suit :

"Article ...

Une action en contrefaçon peut être introduite postérieurement à l'octroi du certificat d'obtention.

Elle peut tendre :

1° à la confiscation des objets obtenus par la contrefaçon;

2° à la cessation de la contrefaçon;

3° au paiement d'une indemnité en réparation du préjudice causé par la contrefaçon".

L'article devrait, en outre, être complété comme il a été suggéré dans l'observation relative à l'article 12 du projet concernant l'action en cessation qui peut être intentée -l'article suivant y fait également allusion- dès l'inscription de la demande dans le registre ad hoc.

Articles 35, 36 et 37.

Telle qu'elle se dégage du texte de l'article 35, l'intention des auteurs du projet est, comme il a déjà été dit, de garantir au demandeur du certificat

.../...

d'obtention, une protection du titre qui sera éventuellement délivré dès la date de la demande. Il dispose durant cette période intermédiaire d'une action en cessation.

Pour ce qui est des articles 36 et 37, on relève un certain parallélisme entre leur contenu et les règles qu'établissent, relativement au droit des brevets, les articles 1481 à 1488 du Code judiciaire. Il serait utile, par analogie, de rendre applicable à la procédure prévue pendant la période intermédiaire, la réglementation en matière de saisie arrêtée par l'article 1481 du Code judiciaire. A cette fin, il pourrait être ajouté à l'article 35 un § 2 qui se substituerait aux articles 36 et 37. Plus simple serait toutefois de procéder par voie d'adaptation des articles 1481 et 1482 du Code judiciaire en y faisant mention, en sus des possesseurs de brevets et des titulaires du droit d'auteur, des titulaires et des demandeurs de certificats d'obtention. C'est cette dernière solution qu'a adoptée le Conseil d'Etat dans la proposition de texte qui accompagne le projet.

F. CHAPITRE VI. (articles 38 à 46 du projet).

Ce chapitre, qui devient le chapitre VII dans le texte proposé, comporte six espèces de dispositions :

.../...

1. articles 38 à 40 :
   a) fixation des "rétributions" et "contributions" à verser au Service;
   b) gestion des recettes du Service qui constituent un fonds spécial;
2. articles 41: usage des langues;
3. article 42 : détermination des tribunaux compétents en matière de litiges civils relatifs au droit d'obtention;
4. articles 43 et 44: dispositions relatives à la publication des inscriptions;
5. article 45 : dispositions transitoires;
6. article 46 : entrée en vigueur.

Ce chapitre gagnerait à être intitulé comme suit :

"Dispositions finales et transitoires".

*

* *

Articles 38 à 40.

Les articles 38 et 39 du projet confient au Roi le soin de fixer les "rétributions", les "contributions" et les "montants" à verser pour le dépôt

.../...

des demandes, la conservation des droits reconnus à l'obtenteur, les inscriptions administratives, ainsi que pour les extraits et copies. L'article 39, alinéa 1er, 3, prévoit en outre que le Roi fixe le tarif "de toutes autres mesures pouvant résulter de l'application de la présente loi".

Ces diverses rétributions ne constituent pas, au sens propre du terme, des impôts au profit de l'Etat. Toutefois, que la prestation administrative qui en justifie la perception soit imposée pour la reconnaissance ou la conservation d'une propriété intellectuelle ou qu'elle soit librement demandée au Service qui en a le monopole, dans l'un et l'autre cas, les rétributions doivent être "formellement" prévues dans la loi, et définies avec précision, pour répondre aux prescriptions de l'article 113 de la Constitution.

L'article 39, alinéa 1er, 3. du projet ne répond pas à cette exigence et doit être omis. Il s'ensuit que si dans le cours de l'exécution de la loi la nécessité survenait d'exiger d'autres rétributions que celles qui sont actuellement prévues il importerait au préalable qu'une loi ultérieure en décidât le principe et en indiquât l'objet.

.../...

Par ailleurs les articles 38 et 39 nécessitent quelques modifications de forme qui sont incluses dans les textes proposés ci-après :

"Article 43 (article 38 du projet).

Le Roi fixe, selon les genres, espèces ou variétés:

1° la redevance que le demandeur doit acquitter pour le dépôt de sa demande;

2° la redevance annuelle due par le titulaire du droit d'obtention.

Article 44 (article 39 du projet).

Le Roi fixe également:

1° les redevances dues pour les inscriptions faites par le Service en application des articles ...;

2° les redevances dues pour la délivrance des extraits et copies par le Service.

Le paiement anticipatif des redevances prévues par le présent article peut être exigé".

..../...

Article 40.

Par rapport à la règle de l'universalité budgétaire, cet article constitue une dérogation qui est permise par l'article 3, alinéa 2 de la loi du 28 juin 1963 modifiant et complétant les lois sur la comptabilité de l'Etat.

Cette dernière disposition prévoit que certaines recettes peuvent être affectées à certaines dépenses. Il est ainsi possible, lorsque l'intérêt général l'exige, non seulement de lier les dépenses et les recettes d'un secteur déterminé, mais aussi de bénéficier, à concurrence des recettes obtenues, de crédits de dépenses non limitatifs (article 19, alinéa 1er de la loi de 1963) et d'éviter en fin d'année l'annulation de l'excédent des recettes, cet excédent pouvant être utilisé, sans décision particulière, dès le début de l'année suivante (article 19, alinéa 2 de la loi de 1963).

La procédure d'affectation spéciale postule que les dépenses soient indiquées avec autant de précision que les recettes. Tel n'est pas le cas à l'article 40 du projet, où il est dit que le fonds spécial "a pour but exclusif de contribuer au financement du fonctionnement du Service". Or, comme il a déjà été dit, l'intention du Gouvernement n'est de faire du Service en cause ni un organisme d'intérêt public doté d'une personnalité juridique distincte, ni un service de l'Etat à gestion séparée (article 65 de la loi du 28 juin 1963). Le service administratif sera partie

.../...

intégrante du Ministère de l'Agriculture. La rémunération du personnel et les frais courants de fonctionnement seront supportés par le budget ordinaire du Ministère de l'Agriculture. Le produit des redevances serait, dès lors, utilisé à la couverture des frais spécifiques tels que la rémunération des experts, les dépenses du Conseil scientifique, les déplacements à l'étranger, la publication d'un bulletin.

Comme les redevances perçues en Belgique doivent se situer à un niveau voisin de celles qui sont perçues à l'étranger, il conviendrait d'examiner si leur produit n'est pas destiné, dans les autres pays européens, à couvrir toutes les dépenses nécessitées par la nouvelle législation. Si tel était le cas, il y aurait un déséquilibre entre l'utilisation des ressources, selon les pays. Dans une telle éventulalité on pourrait prévoir qu'à partir d'un certain montant, l'excédent des recettes sur les dépenses serait versé au Trésor public.

L'article 40 du projet prévoit, en outre, que le gestionnaire dispose directement des avoirs du fonds spécial, ce qui correspond au mode de disposition prévu par l'indice C de la section particulière des divers budgets. Il en résulte qu'il ne sera pas tenu de "comptabilité des dépenses engagées" et que les dépenses ne seront pas soumises au visa préalable de la Cour des comptes.

Le Conseil d'Etat n'a pu dégager les raisons qui militeraient en faveur d'une telle dérogation aux règles usuelles de la comptabilité de l'Etat. L'accumulation de dérogations de ce genre pourrait compromettre la réorganisation poursuivie par la loi du 28 juin 1963.

.../...

Si le Gouvernement estimait néanmoins qu'une telle dérogation s'impose, l'article 40 pourrait être rédigé comme suit :

"Article 45.- (article 40 du projet).

Les recettes produites par les redevances sont affectées aux dépenses engagées par le Service pour ...(la rémunération des membres du Conseil, celle des experts, les déplacements à l'étranger, la publication d'un bulletin, ...).

Les recettes et les dépenses font l'objet d'un fonds spécial ouvert à la section particulière du budget du Ministère de l'Agriculture.

Le fonds spécial est géré par le Ministre de l'Agriculture; le comptable qui a opéré les recettes dispose directement des avoirs du fonds spécial.

A la clôture de chaque année budgétaire, l'excédent des recettes sur les dépenses, qui dépasse le montant de .... francs est versé au Trésor public".

*

* *

Les règles de comptabilité applicables à la gestion du fonds sont celles de la comptabilité de l'Etat telles qu'elles résultent de la législation en vigueur. Si le Gouvernement entendait se réserver la détermination par

.../...

arrêté royal, de règles spéciales, qui dérogeraient aux règles établies par la loi, le second alinéa de l'article 40 du projet devrait énoncer expressément cette dérogation. Si en revanche le Gouvernement entend s'en tenir aux règles qui régissent la comptabilité de l'Etat, celles-ci apparaissent comme suffisamment précises pour rendre inutile une habilitation du Roi en cette matière.

Article 41.

L'alinéa 1er de cet article prévoit une réglementation distincte pour ce qui concerne l'emploi des langues. L'application de cette disposition laisse aux particuliers le choix, pour l'introduction des demandes et l'utilisation des documents, entre trois langues : le français , le néerlandais et l'allemand.

Selon les renseignements fournis, il faut entendre par les "demandeurs étrangers" dont il est question à l'alinéa 2, les demandeurs établis à l'étranger.

Article 42.

Cet article rend seul compétent pour connaître des demandes formées en vertu de la loi ou des arrêtés d'exécution de celle-ci, le tribunal de première instance établi au siège de la cour d'appel dans le ressort de laquelle le défendeur a son domicile ou dans le ressort de laquelle la contrefaçon s'est produite.

L'objet de la disposition est double :

.../...

a) attribuer la compétence ratione materiae uniquement aux tribunaux de première instance (à l'exclusion donc du juge de paix et du tribunal de commerce);

b) attribuer la compétence ratione loci dans le ressort de chaque cour d'appel à un seul tribunal de première instance, à savoir le tribunal situé au siège même de cette cour.

Après que le nouvel article 104 de la Constitution aura été mis à exécution cinq tribunaux seront ainsi compétents, c'est-à-dire ceux de Bruxelles, Gand, Anvers, Liège et Mons.

Selon l'exposé des motifs confirmé par le fonctionnaire délégué, cette compétence exclusive, s'explique par la nature particulière des contestations, de sorte qu'une formation spéciale du juge apparaîtrait comme souhaitable.

Le Conseil d'Etat est d'avis qu'il n'y a pas de motifs convaincants pour déroger à la compétence ratione loci, des tribunaux telle que celle-ci résulte des règles tracées par le Code judiciaire.

La disposition devrait être écartée et n'a pas été reprise dans le chapitre VI - Contentieux - du texte proposé par le Conseil d'Etat.

Article 43.

Aux termes de cet article une copie de la décision judiciaire relative à un droit d'obtention est dans le mois de celle-ci délivrée gratuitement au Service par le greffier. Selon le fonctionnaire délégué, il s'agit là d'une simple communication à titre d'information dont mention sera faite dans les registres.

.../...

Il ressort du commentaire du Conseil d'Etat concernant les articles 15 à 19 du projet et des propositions de textes y relatives, que la règle prévue par l'article 43 du projet devient superflue pour les contestations auxquelles l'Etat est partie ainsi que dans les cas où il doit obligatoirement être appelé à la cause; la règle prévue par l'article 43 ne conserve donc son utilité que pour d'autres contestations.

Article 45.

Cet article comporte des dispositions transitoires concernant l'octroi d'un certificat d'obtention pour des obtentions produites depuis peu de temps seulement mais qui ne répondent plus à la condition d'agréation de la nouveauté parce qu'elles sont notoires. L'alinéa 1er dispose que, pour autant que certaines conditions soient remplies, trois catégories d'obtentions seront retenues à cet effet, à savoir :

1. celles qui ont fait l'objet d'un brevet;
2. celles qui sont inscrites sur la liste officielle belge des variétés;
3. celles qui sont inscrites dans le registre d'un "groupement professionnel belge officiellement reconnu".

En ce qui concerne les obtentions inscrites sur la liste officielle belge des variétés, il s'agirait, aux dires du fonctionnaire délégué, d'une part, de la liste belge des variétés établie annuellement et publiée par arrêté ministériel en vertu de l'article 2 de l'arrêté royal du 25 mars 1952 organisant le contrôle des semences et des plants agricoles et horticoles, et d'autre part, depuis l'entrée en vigueur de

.../...

de l'arrêté royal du 12 mai 1972 relatif au catalogue national des variétés des espèces de plantes agricoles, des variétés agricoles pour lesquelles la C.E.E. a fixé les règles de commercialisation par voie de recommandation, et qui ne figurent plus sur la susdite liste des variétés. Ce catalogue se substitue dans une large mesure à la liste des variétés.

La mention du catalogue et de la liste des variétés précités devrait être insérée dans le texte.

Au sujet des "groupement(s) professionnel(s) belge(s) officiellement reconnu(s)" le Conseil d'Etat n'a pu obtenir d'éclaicissements adéquats. Selon le fonctionnaire délégué, il s'agirait d'un groupement déterminé qui se consacre à la recherche scientifique en matière d'obtentions sans toutefois être qualifié d'"officiellement reconnu". D'autre part, il existe encore d'autres groupements qui défendent les intérêts des obtenteurs et qui jouissent de la personnalité civile soit en application de la loi du 31 mars 1898 sur les unions professionnelles, soit à titre d'associations sans but lucratif au sens de la loi du 27 juin 1921.

Cette disposition étant d'une importance majeure pour les obtenteurs qui, au jour de l'entrée en vigueur de la loi en projet, sont inscrits sur les listes d'un "groupement professionnel" belge officiellement reconnu", il appartient au Gouvernement afin d'éviter des contestations de diverse nature d'indiquer avec précision quels sont les "groupements professionnels auxquels il entend se référer. A défaut d'éléments, le Conseil d'Etat n'a pas proposé de texte à ce sujet.

*

* *

.../...

L'alinéa 2 de ce même article fait état en son point 1. des "conditions requises par l'article 3,1". L'article du projet énumère les conditions auxquelles la variété doit stisfaire pour être protégée. Une de ces conditions est que soit donné à la variété une dénomination "conforme aux dispositions des articles 7 à 9". Or ces articles prévoient que des arrêtés d'exécution ultérieurs préciseront cette obligation. Un des objets de la disposition transitoire étant précisément d'indiquer les conditions qui devront être remplies au jour de l'entrée en vigueur de la loi en projet, il ne se conçoit pas qu'elle se réfère à cet effet à des arrêtés d'exécution ultérieurs tels que ceux prévus à l'article 3,1.

Il importe que les conditions relatives à la dénomination soient expressément énoncées dans la disposition transitoire même.

*

* *

A l'alinéa 3, il y a lieu de dire : "Cette disposition est également applicable ...".

OBSERVATION FINALE.

Les dispositions relatives à la compétence judiciaire, d'une part, à la gestion budgétaire et comptable, d'autre part, recquièrent la proposition conjointe et le contreseing des Ministres de la Justice et des Finances.

.../...

IV.

TEXTE PROPOSE POUR LE PROJET.

A la suite des observations formulées ci-dessus le Conseil d'Etat propose le texte qui suit. A certains endroits ce texte devra être complété selon les choix du Ministre compétent.

"PROJET DE LOI SUR LA PROTECTION DES OBTENTIONS VEGETALES.

BAUDOUIN, Roi des Belges,
A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre de l'Agriculture, de Notre Ministre des Finances et de Notre Ministre de la Justice,

NOUS AVONS ARRETE ET ARRETONS :

Notre Ministre de l'Agriculture, Notre Ministre des Finances et Notre Ministre de la Justice sont chargés de présenter en Notre Nom aux Chambres législatives, le projet de loi dont la teneur suit :

.../...

CHAPITRE I.-DISPOSITIONS GENERALES.

Section 1.

Article 1er (article 2 du projet complété par l'alinéa 1er de l'article 21 du projet).

La présente loi règle la protection des obtentions végétales.

Sans préjudice des dispositions de la loi du 11 juillet 1969 relative aux pesticides et aux matières premières pour l'agriculture, la sylviculture et l'élevage, ainsi que des dispositions des arrêtés d'exécution de cette loi, il peut être délivré pour l'obtention végétale d'espèces et variétés déterminées par le Roi qui satisfont aux conditions fixées par la présente loi, un certificat d'obtention qui confère au titulaire le droit exclusif de produire et de commercialiser l'obtention végétale protégée.

La protection organisée par la présente loi exclut la protection prévue par la législation sur les brevets.

Article 2 (article 1er du projet).

Pour l'application de la présente loi, il faut entendre par :

A. 1. variété : tout clone, lignée, souche, hybride, susceptibles d'être cultivés, ainsi que tout cultivar;

2. matériel de reproduction ou de multiplication : semences, plants, plantes ou parties de plantes destinés à la reproduction de végétaux;

3. obtenteur : personne physique ou morale qui a obtenu ou trouvé une variété nouvelle, ou son ayant droit;

.../...

4. demandeur : personne physique ou morale qui introduit une demande de reconnaissance du droit d'obtention;

5. commercialiser : offrir en vente, mettre en vente, détenir en vue de la vente ou de la livraison, livrer à titre onéreux ou gratuit, importer ou exporter;

B. 1. convention : la convention de Paris pour la protection des obtentions végétales, signée le 2 décembre 1961;

2. Etat de l'Union : un Etat qui est partie à la convention;

C. 1. Service : le Service de la protection des obtentions végétales;

2. Conseil : le Conseil visé à l'article 14;

3. Ministre : le Ministre qui a l'Agriculture dans ses attributions.

Article 3 (article 3 du projet).

§ 1er. Le certificat d'obtention n'est délivré que pour une variété nouvelle, suffisamment homogène et stable, qui porte une dénomination conforme aux dispositions des articles 7 et 8, et pour autant que le demandeur satisfasse aux obligations qui découlent de la présente loi.

§ 2. Le certificat d'obtention n'est délivré pour une variété que s'il résulte d'un examen que les conditions prévues aux articles 3 à 8 sont remplies.

Article 4 (article 4 du projet).

§ 1er. Une variété est nouvelle ...(texte du projet)...

§ 2. Le fait pour ...(texte du projet)...

.../...

§ 3. A l'exception des variétés visées à l'article 48, une variété n'est pas considérée comme nouvelle si, au moment de la demande, elle se trouve, avec l'accord de l'obtenteur ou de son ayant droit, dans le commerce en Belgique ou, depuis plus de quatre ans, dans le commerce à l'étranger.

Article 5 (article 5 du projet).

La variété doit être suffisamment homogène, compte tenu des particularités propre à sa reproduction sexuée ou à sa multiplication végétative.

Article 6 (article 6 du projet).

La variété nouvelle doit être stable dans ses caractères essentiels, c'est-à-dire rester conforme à la définition qui en a été donnée au moment de la délivrance du certificat d'obtention, au cours des reproductions ou multiplications successives, ou, lorsque l'obtenteur a défini un cycle particulier de reproductions ou de multiplications, à la fin de chaque cycle.

Article 7 (article 7 du projet).

Le demandeur désigne la variété par une dénomination.

Article 8 (article 8 du projet).

Le Roi détermine en tenant compte des dispositions de la convention, les conditions auxquelles doit satisfaire la dénomination variétale ainsi que les conditions de son emploi.

Article 9 (article 10 du projet).

§ 1er. Si la variété a été obtenue hors de Belgique le certificat d'obtention est délivré lorsque la Belgique y est tenue en vertu de la Convention ou de quelque autre convention internationale.

.../...

§ 2. Si la variété a été obtenue hors de Belgique et que la disposition du § 1er ne trouve pas à s'appliquer, le certificat d'obtention est délivré lorsque l'Etat où elle a été obtenue accorde une même protection aux variétés similaires nouvelles obtenues en Belgique.

§ 3. Si la Convention ne prévoit pas la protection de la reconnaissance et si la réciprocité visée au § 2 ne peut pas être invoquée, le Roi fixe, le Conseil entendu, les modalités de l'octroi du certificat d'obtention pour la variété qui, obtenue hors de Belgique, est jugée bénéfique pour l'agriculture, l'horticulture et la sylviculture belges. Le Roi peut apporter des limitations que la Convention ne prévoit pas.

Article 10 (article 11 du projet).

Le demandeur qui a introduit dans un autre Etat de l'Union conformément aux dispositions en vigueur dans cet Etat, une demande de reconnaissance du certificat d'obtention, jouit quant à la délivrance en Belgique, du certificat d'obtention pour la même variété, d'un droit de priorité à condition qu'il :

a) introduise une requête en protection de l'obtention et revendique la priorité de la première demande, dans les douze mois du dépôt de cette demande;

b) dépose, dans un délai de trois mois à compter de l'introduction de la requête visée au a), une copie, certifiée conforme par l'autorité compétente de l'Etat de l'Union qui aura reçu la première demande des documents soumis à l'occasion de cette demande.

c) introduise, dans un délai de quatre ans, après l'expiration du délai visé au a), une demande de délivrance du certificat d'obtention.

.../...

Article 11 (article 12 du projet).

Le Roi détermine la durée de la protection accordée pour chaque espèce ou groupe d'espèces soumis à la présente loi.

La durée de la protection ne peut être inférieure, à quinze ans ni à dix-huit ans s'il s'agit d'arbres fruitiers et de leurs porte-greffes, de vignes, d'arbres forestiers et d'arbres d'ornement. La durée maximale ne peut excéder vingt-cinq ans.

La durée de la protection prend cours à dater de la délivrance du certificat d'obtention.

CHAPITRE II : OCTROI DU CERTIFICAT D'OBTENTION.

Article 12 (article 13 du projet).

Le Roi crée auprès du Ministère de l'Agriculture, sous la dénomination de "Service de la protection des obtentions végétales" un service spécial chargé de délivrer les certificats d'obtention.

Article 13.

Le Service tient un registre des demandes de certificat d'otention et un registre des certificats d'obtention délivrés, dénommé Registre des variétés.

Article 14 (article 14 du projet).

Le Service est assisté d'un conseil scientifique composé de personnes particulièrement qualifiées en matière juridique, de génétique, de botanique ou de phytotechnie.

.../...

Le rôle, la composition et le fonctionnement du conseil et de ses sections sont déterminées par le Roi. Les membres du conseil sont nommés et révoqués par le Roi.

Article 15 (article 15 du projet).

La demande de certificat d'obtention est adressée au Service. Le Roi fixe les conditions auxquelles sont subordonnées son inscription dans le registre des demandes ainsi que sa prise de rang. Il règle les modalités de la publication de l'inscription et fixe le délai dans lequel quiconque justifiant d'un intérêt, peut déposer ses observations.

Article 16.-

Toute modification de la demande donne lieu à une nouvelle publication et ouvre un nouveau délai pour le dépôt d'observations.

Article 17 (article 16, 19 et 20 du projet).

Le certificat d'obtention est délivré après vérification de l'existence des conditions prévues par les articles 3 à 8 et après examen des observations qui auraient éventuellement été introduites.

La variété pour laquelle un certificat d'obtention est délivré, est inscrite par le Service dans le Registre des variétés.

Article 18 (article 18 du projet).

§ 1er. Les examens ont lieu sous la direction du Service, celui-ci peut se faire assister par le Conseil visé à l'article 14.

.../...

Les conclusions de Service et du Conseil sont communiquées au demandeur. Celui-ci peut prendre connaissance du dossier et présenter des observations.

Toute personne ayant présenté des observations reçoit communication des résultats de l'examen qui les concernent. A la demande de cette personne le Service peut autoriser celle-ci à prendre connaissance de la partie du dossier qui a trait à ses observations. Il lui est loisible d'expliciter celles-ci.

Le Roi fixe les délais dans lesquels les observations visées au présent article doivent être présentées.

§ 2. La décision par laquelle le Service rejette la demande de certificat d'obtention ou écarte les observations est motivée.

Article 19.-

Le demandeur et la personne qui a présenté des observations sont tenus de fournir au Service tous renseignements, documents, plants ou semences jugés nécessaires à l'examen.

Article 20 (article 18.3 du projet).

Le Roi est habilité à conclure des conventions avec des institutions scientifiques étrangères en vue de l'examen des obtentions végétales et à prendre, à cette fin, les mesures d'application requises.

.../...

CHAPITRE III. - DROITS ET OBLIGATIONS DU TITULAIRE D'UN CERTIFICAT D'OBTENTION.

Section 1. Licences et licences obligatoires.

Article 21 (article 21 du projet).

§ 1er. Le titulaire d'un certificat d'obtention a le droit exclusif de soumettre à son autorisation préalable et aux conditions qu'il fixe, la production à des fins commerciales et la commercialisation du matériel de reproduction ou de multiplication végétative de la variété. Il peut accorder des licences.

Le matériel de multiplication végétative comprend les plantes entières.

Le droit du titulaire s'étend aux plantes ornementales ou parties de ces plantes, normalement commercialisées à d'autres fins que la multiplication, au cas où elles sont utilisées comme matériel de multiplication, ainsi que de la production à des fins commerciales, de plantes d'ornement ou de fleurs coupées.

§ 2. Le Roi peut, pour les genres ou espèces botaniques qu'il désigné, accorder aux obtenteurs, des droits qui excèdent les limites décrites au § 1er du présent article. Ces droits peuvent s'étendre au produit commercialisé.

Le Roi peut limiter le bénéfice de cette disposition aux nationaux des Etats de l'Union qui accordent un droit identique, de même qu'aux personnes physiques ou morales qui ont leur domicile ou leur siège dans l'un de ces Etats.

Article 22 (article 22 du projet).

Les dispositions de l'article 21, § 1er, ne sont pas applicables dans la mesure où la production et le maintien de matériel de multiplication d'une variété n'ont lieu qu'en vue de recherches scientifiques ou de la production de variétés nouvelles.

Toutefois, l'autorisation du titulaire du certificat d'obtention est requise lorsque l'emploi répété de la variété nouvelle est nécessaire pour la production commerciale d'une autre variété.

Article 23 (article 23 du projet).

Le titulaire du certificat d'obtention avise sans délai le Service, de la manière arrêtée par le Roi, des licences qu'il délivre en Belgique. Ces licences sont inscrites dans le Registre des variétés.

Article 24 (article 24 du projet).

Le droit exclusif du titulaire d'un certificat d'obtention ne peut être soumis à limitation que pour des motifs d'intérêt général et ce par la voie d'une licence obligatoire que le Service délivre dans les conditions fixées par le Roi.

Peuvent seules faire l'objet d'une licence obligatoire les variétés appartenant à l'une des espèces utiles à des fins industrielles ou pour la vie humaine; cette licences est délivrée (notamment) lorsque le Ministre

.../...

estime, après avis du Conseil, que la diffusion desdites variétés est trop restreinte au regard de la demande sur le marché intérieur ou lorsque ces variétés sont commercialisées à des prix trop élevés.

La licence obligatoire ne peut être accordée qu'à une ou à plusieurs personnes physiques ou morales présentant les garanties scientifiques, professionnelles et matérielles requises. Mention en est faite dans le Registre des variétés.

Le titulaire du certificat d'obtention a droit à une rémunération équitable, à la charge du bénéficiaire de la licence obligatoire, à moins qu'il n'y ait des motifs de mettre cette rémunération à la charge du Trésor.

Section 2. Revendication.

Article 25 (article 26 du projet).

Le droit d'obtention appartient à la personne qui a obtenu ou trouvé la variété nouvelle, ou à son ayant droit.

Si l'obtenteur est au service d'un employeur, le droit revient à l'employeur, sauf convention contraire.

Si la variété nouvelle a été obtenue en collaboration, le droit est indivis entre les personnes qui ont collaboré, sauf convention contraire.

.../...

Si deux ou plusieurs personnes physiques ou morales ont, indépendamment l'une de l'autre, obtenu une même variété nouvelle, le droit d'obtention appartient au premier demandeur.

Article 26 (article 25 du projet).

L'action en revendication de l'intégralité ou d'une part indivise du droit d'obtention doit être intentée dans les cinq ans de la délivrance du certificat d'obtention.

Le Service est informé de l'action, par le requérant, selon les modalités fixées par le Roi.

Article 27 (article 27 du projet).

Les licences acquises de bonne foi avant l'intentement d'une action en revendication du droit d'obtention, demeurent valables à l'égard du nouveau titulaire du certificat d'obtention.

Section 3. Renonciation et cession (texte remplaçant les articles 28, 29 et 30 du projet).

Article 28 (articles 28 et 30, alinéa 1er, du projet).

Le titulaire d'un certificat d'obtention peut renoncer à son droit.

La renonciation n'a effet qu'à partir de son inscription dans le Registre des variétés.

Article 29 (article 30, alinéa 2, du projet).

La renonciation ne peut être inscrite s'il existe, d'après les mentions portées au Registre des variétés, des personnes qui, relativement au droit d'obtention, détiennent des droits ou ont obtenu des licences, ou qui ont engagé une procédure en revendication du droit d'obtention, à moins que ces personnes n'acquièssent à la renonciation.

Article 30 (article 28 partim du projet).

Le Roi détermine les formes et les délais à observer pour l'exécution des articles 28 et 29.

Article 31 (article 29 du projet).

Le titulaire du certificat d'obtention peut céder son droit en totalité ou en partie.

La cession est constatée par écrit et notifiée au Service dans les formes et délais fixés par le Roi.

Elle n'est opposable aux tiers qu'à partir de son inscription dans le Registre des variétés.

CHAPITRE IV - DECHEANCE ET NULLITE.

Section 1. Déchéance.

Article 32 (article 31 du projet).

§ 1er. Le Service constate, de la manière définie par le Roi, la déchéance du droit au certificat d'obtention, lorsque le titulaire de ce certificat

ou le titulaire de la licence n'est plus en mesure de présenter, lorsqu'il en est requis par le Service, le matériel de reproduction ou de multiplication qui permet d'obtenir la variété nouvelle, avec les caractères morphologiques et physiologiques définis à l'époque de la délivrance du certificat d'obtention.

§ 2. Peut être déchu de son droit par le Service, le titulaire d'un certificat d'obtention :

a) qui omet de présenter au Service, dans le délai prescrit et après mise en demeure, le matériel de reproduction ou de multiplication, les documents et renseignements jugés nécessaires au contrôle de la variété nouvelle ou qui fait obstacle à l'examen des mesures prises en vue de la conservation de la variété;

b) qui reste en défaut de satisfaire, après l'expiration des délais fixés par le Roi, à l'obligation visée à l'article 43, 2°.

§ 3. Mention de la déchéance est faite dans le Registre des variétés.

Section 2. Nullité.

Article 33 (article 32 du projet).

Le certificat d'obtention est déclaré nul par le Service s'il apparaît que les conditions fixées à l'article 4 n'étaient pas remplies au moment de son octroi.

.../...

La nullité est constatée soit à la demande de tout intéressé, soit d'office; elle est notifiée au titulaire du certificat.

Mention de la nullité est faite dans le Registre des variétés.

CHAPITRE V. - LA CONTREFACON.

Article 34 (article 33 du projet).

Est réputé fait de contrefaçon, le fait de sciemment et sans l'autorisation du titulaire du certificat d'obtention :

a) produire à des fins commerciales et de commercialiser du matériel de reproduction ou de multiplication végétative d'une variété protégée par un certificat d'obtention, en ce compris des plantes ornementales ou parties de ces plantes, normalement commercialisées à d'autres fins que la multiplication;

b) utiliser de manière répétée, à chaque cycle de la reproduction, des éléments de reproduction ou de multiplication d'une variété protégée par un certificat d'obtention, afin de produire, en vue de la commercialisation, une autre variété.

Article 35 (article 34 du projet).

Une action en contrefaçon peut être introduite après la délivrance du certificat d'obtention.

.../...

Elle peut tendre :

1° à la confiscation des objets obtenus par la contrefaçon;

2° à la cessation de la contrefaçon;

3° au paiement d'une indemnité en réparation du préjudice causé par la contrefaçon.

Par dérogation à la disposition de l'alinéa ler, l'action en cessation peut être introduite dès l'inscription dans le Registre des demandes prévu à l'article 15.

Article 36 (articles 35, 36 et 37 du projet).

En attendant que le Service ne statue sur la demande de délivrance d'un certificat d'obtention, le tribunal peut ordonner la cessation des faits de contrefaçon.

Il peut imposer au requérant l'obligation de consigner un cautionnement.

Si la décision du Service est favorable, le cautionnement est restitué sur la production du certificat d'obtention.

Si le Service rejette la demande tendant à l'octroi d'un certificat d'obtention, la partie qui a obtenu la cessation est tenue de dédommager l'autre partie.

.../...

CHAPITRE VI. - CONTENTIEUX (articles ajoutés au projet).

Article 37.-

§ 1er. Les contestations portant sur des droits civils qui trouvent leur source dans la présente loi sont de la compétence du tribunal de première instance.

Sont également de la compétence de ce tribunal, les contestations relatives au bien-fondé de la demande de certificat, au refus, à la délivrance, à la déchéance et à la nullité de celui-ci. L'action n'est pas suspensive. Toutefois, si la contestation est née au cours de l'instruction administrative de la demande de certificat, le Service peut à la demande d'une partie à l'instance judiciaire, suspendre la délivrance du certificat jusqu'à ce que le tribunal ait statué.

Dans les cas où l'action est relative au droit de propriété intellectuelle et qu'elle n'est pas mue contre l'Etat la partie demanderesse est tenue d'appeler celui-ci à la cause.

§ 2. Toute demande visée au § 1er et toute décision rendue sur une telle demande sont inscrites suivant le cas dans le Registre des demandes ou dans le registre des variétés.

Article 38.-

L'article 569, alinéa 1er, du Code judiciaire est complété par la disposition suivante :

"19° des demandes visées à l'article 37 de la loi du ... sur la protection des obtentions végétales".

.../...

Article 39.-

L'article 627, 5°, du même Code est remplacé par la disposition suivante :

"5° le juge du lieu de la contrefaçon, lorsqu'il s'agit de demandes formées en matière de contrefaçon, de droits d'auteurs, de brevets d'invention et de protection des obtentions végétales".

Article 40.-

L'article 1481, alinéa 1er, du même Code, est remplacé par la disposition suivante :

"Les possesseurs de brevets, les titulaires et demandeurs de certificats d'obtention, leurs ayants droit et les titulaires du droit d'auteur, peuvent, avec l'autorisation du juge, obtenue sur requête, faire procéder, par un ou plusieurs experts que désignera ce magistrat, à la description des appareils, machines, ouvrages, variétés, matériel de reproduction et de multiplication et tous objets et procédés prétendus contrefaits ainsi que des plans, documents, calculs, écrits, plantes ou parties de plantes de nature à établir la contrefaçon prétendue, et des ustensiles qui ont directement servi à la fabrication incriminée".

Article 41.-

A l'article 1482 du même Code, les mots "Le brevet" sont remplacés par les mots "Le brevet, le certificat d'obtention ou une copie certifiée conforme par le Service de protection des obtentions végétales, de la demande inscrite ...".

.../...

Article 42.-

Le greffier communique gratuitement au Service dans le mois du prononcé, une copie des décisions judiciaires rendues sur de contestations visées à l'article 37, § 1er, alinéa 1er, sans préjudice de l'application de la disposition de l'article 792 du Code judiciaire en ce qui concerne les autres contestations visées à l'article 37.

CHAPITRE VII. - DISPOSITIONS FINALES ET TRANSITOIRES.

Article 43 (article 38 du projet).

Le Roi fixe selon les genres, espèces ou variétés :

1° la redevance que le demandeur doit acquitter pour le dépôt de sa demande;

2° la redevance annuelle due par le titulaire du droit d'obtention.

Article 44 (article 39 du projet).

Le Roi fixe également :

1° les redevances dues pour les inscriptions faites par le Service en application des articles ...;

2° les redevances dues pour la délivrance par le Service, des extraits et copies.

Le paiement anticipatif des redevances prévues par le présent article peut être exigé.

.../...

Article 45 (article 40 du projet).

Les recettes produites par les redevances sont affectées aux dépenses engagées par le Service pour (la rémunération des membres du Conseil, celle des experts, les déplacements à l'étranger, la publication d'un bulletin, ...).

Les recettes et les dépenses sont inscrites dans un fonds spécial ouvert à la section particulière du budget du Ministère de l'Agriculture.

Le fonds spécial est géré par le Ministre de l'Agriculture; le comptable qui a opéré les recettes dispose directement des avoirs du fonds spécial.

A la clôture de chaque année budgétaire, l'excédent des recettes sur les dépenses qui dépasse le montant de ... francs est versé au Trésor public.

Article 46 (article 41 du projet).

Les demandes tendant à l'octroi d'un certificat d'obtention ou à l'application des articles 24, 28 et 31 sont établies dans l'une des langues du pays.

Si elles émanent d'un demandeur établi à l'étranger, elles seront rédigées en français ou en néerlandais ou, sinon, accompagnées d'une traduction dans une de ces langues.

.../...

Article 47 (article 44 du projet).

Les inscriptions et mentions imposées par les articles 15, 16, 17, 23, 24, 26, 28, 31, 32 et 33 sont publiées par le Service de la manière fixée par le Roi.

Article 48 (article 45 du projet).

§ 1er. Si antérieurement à l'entrée en vigueur de la présente loi, une variété a fait l'objet :

a) d'un brevet d'invention obtenu en Belgique;

b) d'un brevet ou d'un titre de protection obtenu dans un des Etats de l'Union;

c) d'une inscription sur la liste belge des variétés établie en vertu de l'arrêté royal du 25 mars 1952 organisant le contrôle des semences et des plants agricoles et horticoles ou sur le catalogue national des variétés des espèces de plantes agricoles établi en vertu de l'arrêté royal du 12 mai 1972 relatif au catalogue national des espèces de plantes agricoles ou d'une inscription ...,

l'obtenteur peut, dans le délai d'un an à partir de l'entrée en vigueur de la présente loi, solliciter l'application de cette dernière, sans que puissent lui être opposés des actes de notoriété, au sens de l'article 4, § 1er, postérieurs à la date de l'octroi desdits brevets ou titre ou des inscriptions visées à l'alinéa c).

§ 2. Dans le cas d'application des dispositions du présent article et sous réserve de l'examen relatif à la nouveauté, la stabilité, l'homogéneité et la dénomination:

.../...

1. la variété considérée doit répondre à ces conditions au moment du dépôt de la demande du brevet ou du titre de protection, ou de l'inscription sur la liste officielle belge des variétés ou dans le registre d'un groupement professionnel belge représentatif;

2. la durée de la protection accordée conformément aux dispositions de l'article 11 de la présente loi sera diminuée du temps qui s'est écoulé entre la date de l'inscription initiale, comme définie ci-dessus, et celle de l'inscription dans le registre des demandes.

Cette disposition s'applique aussi aux variétés qui ont, antérieurement à l'entrée en vigueur de la présente loi, bénéficié dans un ou plusieurs Etats de l'Union de la protection prévue par la Convention.

Article 49 (article 46 du projet).

La présente loi entrera en vigueur à la date qui sera fixée par le Roi et au plus tard un an après sa publication au Moniteur belge.

Donné à

PAR LE ROI,

Le Ministre de l'Agriculture,
Le Ministre des Finances,
Le Ministre de la Justice".

De kamer was samengesteld uit

de Heren : F. LEPAGE, eerste voorzitter,
Messieurs : premier président,

Ch. SMOLDERS, staatsraden,
H. COREMANS, conseillers d'Etat,

J. LIMPENS, bijzitters van de afdeling wetgeving,
S. FREDERICQ, assesseurs de la section de législation,

E. VAN VYVE, afdelingsgriffier.
greffier de section.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. F. LEPAGE.

Het verslag werd uitgebracht door de H. G. PIQUET, eerste auditeur en door Mevr. J. DE KOSTER, adjunct-auditeur.

La chambre était composée de

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. F. LEPAGE.

Le rapport a été présenté par M. G. PIQUET, premier auditeur et par Mme J. DE KOSTER, auditeur adjoint.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

E. VAN VYVE.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

F. LEPAGE.